

Засновники: Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського, Служба інформаційно-аналітичного забезпечення органів державної влади (СІАЗ). *Заснований у 2003 році. Виходить двічі на тиждень.*
Головний редактор В. Горовий, д-р іст. наук, професор, заступник гендиректора НБУВ. *Редакційна колегія:* Т. Гранчак, Ю. Половинчак, Л. Чуприна. *Бюлетень підготували:* Т. Гранчак, О. Ворошилов. *Адреса редакції:* НБУВ, просп. 40-річчя Жовтня, 3, Київ, 03039, Україна. Тел. (044) 524-25-48, (044) 525-61-03. E-mail: siaz2014@ukr.net, www.nbuviap.gov.ua. Свідоцтво про державну реєстрацію КВ № 5358 від 3 серпня 2001 р.

**Передрук матеріалів дозволяється лише
після погодження із СІАЗ: siaz2014@ukr.net**

РЕЗОНАНС

/Бюлетень матеріалів, підготовлених на базі аналізу
оперативної інформації електронних видань/

Додаток до журналу «Україна: події, факти, коментарі»

**№ 1
(9 січня 2015 р.)**

ЗМІСТ

У ЦЕНТРІ УВАГИ.....	2
АНАЛІТИЧНИЙ РАКУРС.....	4
ЗАКОНОДАВЧА ВЛАДА.....	19
ВИКОНАВЧА ВЛАДА.....	22
ПОЛІТИКА	32
ЕКОНОМІКА	37
ЕКОНОМІКА УКРАЇНИ В КОНТЕКСТІ СВІТОВИХ КРИЗОВИХ ТЕНДЕНЦІЙ.....	42

У ЦЕНТРИ УВАГИ

Офіційний візит Прем'єр-міністра України А. Яценюка до Німеччини

7–8 січня урядова делегація України на чолі з Прем'єр-міністром А. Яценюком перебувала з офіційним візитом у Німеччині.

До складу делегації увійшли міністр фінансів України Н. Ярецько, міністр економічного розвитку та торгівлі України А. Абромавичус, міністр закордонних справ України П. Клімкін і голова правління НАК «Нафтогаз України» А. Коболєв.

У Берліні глава українського уряду відвідав Міністерство економіки, де поговорив з його керівником, віце-канцлером ФРН З. Габріелем, і взяв участь у церемонії підписання німецько-української угоди, яка передбачає надання німецьких державних гарантій під кредити в розмірі 500 млн євро, які Україна має наміри взяти в банках Німеччини.

Потім А. Яценюк зустрівся з федеральним президентом Й. Гауком, взяв участь у вечері з представниками ділових кіл зі Східного комітету німецької економіки, дав кілька інтерв'ю німецьким медіа, зокрема парламентському кореспонденту Deutsche Welle, виступив з доповіддю в Німецькому товаристві зовнішньої політики.

Що стосується заходу, організованого Східним комітетом німецької економіки та у якому взяли участь керівники провідних німецьких промислових і фінансових установ, які вже ведуть бізнес в Україні або зацікавлені в реалізації інвестиційних проектів, то серед головних його тем були економічні переваги від створення зони вільної торгівлі між Україною і ЄС, нещодавно ухвалений урядовий пакет реформ і подальші плани уряду щодо дерегуляції й покращення ділового клімату. Особливу увагу було приділено інвестиційним перспективам у сферах енергетики, зокрема транспортування енергоносіїв та енергоефективності, а також у секторі сільського господарства та харчової промисловості.

Головним пунктом програми візиту стали переговори Прем'єр-міністра А. Яценюка з канцлером ФРН А. Меркель, яка прийняла його з військовими почестями.

Глави урядів Німеччини та України обговорили політичну та економічну ситуацію в Україні.

А. Меркель привітала швидке ухвалення Державного бюджету України на 2015 рік та інші успіхи нової влади України. «Це амбіційно, це рішуче і, думаю, це був величезний успіх, прийняти Державний бюджет ще перед Різдвом», – заявила А. Меркель 8 січня після зустрічі з українським Прем'єр-міністром А. Яценюком.

На її думку, новий український парламент показав, що хоче й далі рухатися в напрямі демократичної та відкритої країни. Німеччина готова допомагати в цьому, наголосила А. Меркель. «Німеччина й надалі робитиме

все можливе, щоб підтримати Україну на обраному нею шляху», – заявила А. Меркель на прес-конференції за результатами переговорів. Державні гарантії ФРН під майбутні кредити для України – один з елементів такої підтримки. Києву обіцяють допомогти й інші країни ЄС.

Зі свого боку під час спільної прес-конференції за підсумками зустрічі глава уряду України повідомив, що під час зустрічі з А. Меркель обговорювалися питання «як майбутнього України, так і майбутнього в цілому європейської безпеки, адже безпека в Україні і стан справ в Україні мають безпосередній вплив у цілому на Європейський Союз»: «Чим більше безпеки і миру в Україні, тим більше безпеки і миру в ЄС».

Зокрема, під час зустрічі обговорювалися питання «складних, але потрібних реформ в Україні». «У 2014 р. ми втримали ситуацію, незважаючи на те, що Україна перебуває в стані неоголошеної війни, яка була розпочата Російською Федерацією. Ми пройшли демократичні парламентські й президентські вибори, ми сформували коаліцію, яка налічує конституційну більшість у новому складі українського парламенту, і уряд України робив, робить і далі буде ще більш наполегливо проводити складні, але потрібні реформи для країни.

Ці реформи стосуються в тому числі й зменшення фіскального дефіциту, і, на жаль, закриття ряду соціальних програм – тимчасово, як цього вимагає ситуація, – і підняття тарифів до ринкових рівнів, зміни бази оподаткування, боротьби з корупцією. У тому числі й боротьби з впливовими бізнес-групами, які можуть мати вплив на українську політику», – підкреслив глава українського уряду.

Він наголосив, що, аби Україна була успішною, необхідно додатково отримати стабілізаційний фінансовий пакет: «Для цього уряд України провів низку складних, але правильних законів, і для цього уряд проводить реформи».

А. Яценюк нагадав, що минулого року Україна отримувала відповідну фінансову допомогу: «Хотів би, у тому числі й німецьким платникам податків, сказати, що ми не отримуємо жодної допомоги на безповоротній основі. Ми все повертаємо і дуже шануємо, що така допомога надається». Глава українського уряду нагадав, що з 9 млрд дол. США, які Україна отримала минулого року від МВФ і західних партнерів, уряд повернув 14 млрд дол. кредитів.

«Ми сповідуємо принцип прозорості, відповідальності і підзвітності. У тому випадку, якщо ми отримаємо цю допомогу, ми готові не просто звітувати, а в рамках нашої спільної роботи надавати будь-яку інформацію про те, які реформи в Україні проводяться, куди використовується ця допомога і що необхідно ще зробити в Україні більше, щоб Україна була все ближче і ближче до ЄС і відповідала європейським стандартам», – підкреслив він.

А. Яценюк також повідомив, що під час зустрічі з федеральним канцлером обговорювалося «ключове питання стабілізації ситуації на Сході – виконання Мінської угоди»: «Україна виконала свою частину, в тому числі й

прийняла непопулярні в країні, але потрібні на той період часу закони – закон про особливий статус Донецька і Луганська, про амністію. Президент України видав наказ про припинення вогню. Також ми готові були до проведення місцевих виборів на відповідних територіях, але, на жаль, РФ не виконала жодного пункту мінських домовленостей.

Росія незаконно анексувала Крим і захопила українську територію. Росія відправила свою армію і свої війська на територію Донецька і Луганська. Росія постачає зброю російським терористам. Росія порушила всі двосторонні і багатосторонні міжнародні угоди і порушила ключовий принцип територіальної цілісності незалежної Держави України. І все це робилось і робиться під керівництвом російського президента».

За його словами, Мінська угода – це «єдиний документ, на базі якого можна рухатись по врегулюванню конфлікту», і цей документ має виконуватися Російською Федерацією: «Зараз мова не про слова, а про дії. Росія повинна діяти, забрати своїх бандитів з української території, відновити контроль над українсько-російським кордоном, перестати постачати зброю, і далі ми можемо іти по шляху деескалації конфлікту.

Ще є час і ще є можливості, щоб Росія все-таки виконала те, під чим вона підписалася і що авторизував російський президент...

Мир в Україні і мир в Європі, успіх України та Німеччини – це ключові завдання, які ми сьогодні обговорювали з федеральним канцлером» (*Урядовий портал (www.kmu.gov.ua). – 2015. – 7, 8.01).*

АНАЛІТИЧНИЙ РАКУРС

О. Ворошилов, старш. наук. співроб. СІАЗ НБУВ, канд. іст. наук

Переформатування партійного поля України як один з підсумків минулого політичного року

2014 р. став найбільш насиченим важливими політичними подіями в історії незалежної України.

За цей рік політична Україна змінилася до невпізнаності. Україна вступила у 2015 р. з новим Президентом, кардинально оновленим парламентом і, як констатують експерти, новим, активнішим та відповідальнішим суспільством.

Також минулий рік запам'ятався істотним переформатуванням електорального поля України. Традиційний поділ України на 17 «помаранчевих» і 10 «блакитно-червоних» регіонів уже не сприймається як щось непорушне. Тим більше що із втратою Криму, а згодом, по суті, і значної частини Донбасу різко змінилася вся політико-електоральна база України.

Нині, як зазначає в однойменній статті Forbes, «прозахідні партії

торжествують в Україні». «Подібного переважання їм не вдалося досягти жодного разу за всю історію пострадянської України», – ідеться в публікації видання.

Раніше в політичному житті домінували Партія регіонів і «Батьківщина», які протягом 2014 р. зазнали значних електоральних втрат.

Події минулого року показали, наскільки непевним в Україні може виявитися одноосібне і, здавалося б, абсолютне домінування однієї сили на політичному Олімпі.

Перемога Євромайдану, втеча до Росії В. Януковича й ряду членів уряду М. Азарова на чолі із самим Прем'єром обвалили рейтинги Партії регіонів. Згідно з даними служби «Рейтинг», протягом лише лютого – березня 2014 р. показники її підтримки знизилися з 20 до 6 %.

Варто відзначити, що, хоча формально Партія регіонів не брала участі в листопадових парламентських виборах, ряд її колишніх знакових представників отримали депутатські мандати, балотуючись від списку новопереіменованої партії «Опозиційний блок» або ж вигравши мажоритарні вибори як безпартійні самовисуванці.

У цьому контексті слід зазначити, що партія «Опозиційний блок», яка пройшла до Верховної Ради і, по суті, стала спадкоємицею ПР, незабаром буде змінена в новий політичний проект. «Опозиційний блок буде переформатовано в нову політичну силу. Таке рішення може бути прийнято найближчим часом. Нова політсила буде включати в своєму складі всіх, хто брав участь у виборах», – сказав один з лідерів партії С. Львовчкін. Водночас політик зазначив, що нова політична сила готуватиметься до наступних виборів, як парламентських, так і місцевих, які відбудуться восени 2015 р.

Нині серед тих партій, які поступово відходять у небуття, ряд політологів називають й інші політсили, які були представлені у Верховній Раді VII скликання. Це, зокрема, «Батьківщина», «Свобода» й Комуністична партія України. З них тільки «Батьківщина» Ю. Тимошенко пройшла до новообраного парламенту, проте стала найменш численною з усіх партій-переможців виборчих перегонів. Водночас не виключається, що лідери названих партій ще зроблять спроби утримати й навіть наростити свій електорат.

Щодо «Батьківщини» експерти відзначають, що Ю. Тимошенко продовжує асоціюватися у виборців з минулою політичною епохою. «Партія Тимошенко – це популізм “домайданного” періоду, і втрата голосів “Батьківщиною” всім була зрозуміла ще з президентських виборів. Велика частина команди Тимошенко тоді пішла і сформувала партію “Народний фронт”, а Тимошенко не змінила рівень риторики і не вписалася в “постмайданні” реалії. Я більше не бачу у неї ресурсів для зростання підтримки електорату. Зупинити втрату електорату не зможе ні продовження нею опозиційної діяльності, ні мітинги, ні протести, хоча вдаватися до них вона в найближчі роки, звичайно, може», – каже політолог О. Яхно. Вона прогнозує, що невдовзі після прийняття присяги VIII скликанням парламенту депутати почнуть виходити з фракції «Батьківщина».

«Юлія Володимирівна не вписалася в тренд. Вона не була повністю адекватна в кожен момент після виходу із в'язниці. У цій ситуації вона більше нагадувала графа Монте-Крісто», – аналізує помилки Ю. Тимошенко директор Київського центру політичних досліджень і конфліктології М. Погребинський.

Соціолог, засновник компанії Research & Branding Group Є. Копатько наголошує, що виборці насамперед негативно оцінили відхід від Ю. Тимошенко А. Яценюка й О. Турчинова. Це показує, що електорат Ю. Тимошенко хотів бачити поруч з нею сильну команду, якої в неї на сьогодні немає. Відхід від Ю. Тимошенко її соратників знизив її рейтинги й політичний вплив, резюмує соціолог.

Керівник Центру дослідження проблем громадянського суспільства В. Кулик зі свого боку підкреслює, що великою помилкою Ю. Тимошенко було вступити в конфлікт з О. Турчиновим й А. Яценюком. На виборах вони б її «витягнули», що продовжило б політичне життя «Батьківщини». «Білосерцевим» треба пройти реформатування, інакше ця політична сила «штукується» в новому парламенті й до наступної Верховної Ради може не дожити, прогнозує експерт.

Фахівці також відзначають, що відхід А. Яценюка й співтоваришів позбавив «Батьківщину» двох важливих козирів: виступати з позиції економічної альтернативи курсу Президента й активно формувати загальнонаціональний порядок денний під час виборчої кампанії. Більше того, у суспільній свідомості «економічною альтернативою» стала «Самопоміч», що символізувала собою децентралізацію та «справжні реформи».

Ставка на «військову тему» в пропагандистській кампанії та льотчицю Н. Савченко як символ опору зовнішній агресії привела ВО «Батьківщина» в одне конкурентне поле з «Народним фронтом» (НФ). Однак НФ, на відміну від «Батьківщини», мав можливість підкріплювати свою «мілітаристську» риторичку реальними діями, а Н. Савченко, хоча й стала фактором інформаційного поля, усе ж поступалася в значущості командирам територіальних батальйонів.

«Молода команда» партії формально була пред'явлена, але ці кандидати не отримали власних ролей у виборчій кампанії і, як наслідок, не вели власних ліній, які могли б «розширити» звичний образ лідера.

Як наслідок, нині для «Батьківщини» актуальною стає завдання політичного виживання.

Не може похвалитися успіхами в минулому році і ВО «Свобода».

Лідер партії О. Тягнибок вважає, що його партія отримала на парламентських виборах в Україні низький результат тому, що їй штучно занижували рейтинг. Однак експерти вказують на те, що виборці не були задоволені роботою представників «Свободи» у владі, тому вирішили підтримати на виборах більш радикально налаштовані партії. Наприклад, член «Свободи», экс-генеральний прокурор України О. Махніцький курирував розслідування масових вбивств на Майдані в лютому 2014 р., але

істотних результатів це не дало.

У підсумку «Свобода» своєю участю у владі «запам'яталася людям тільки бійками та знесенням пам'ятників. Її антиросійський, антикомуністичний радикалізм розчинився в радикалізмі інших учасників Майдану. По боротьбі з Донбасом вони явно поступаються “Правому сектору”, тому бажаючих за них голосувати стало набагато менше, ніж раніше. Адже у 2012 р. за них проголосували як за тих, хто може бити донецьких, а тепер ця тема перестала бути актуальною – за “Свободу” не проголосували», – пояснює М. Погребинський.

Подібну думку поділяє і В. Кулик, який вбачає причини погіршення електоральної підтримки ВО «Свобода» «у бездарній роботі її чиновників на чолі міністерств, у скандалах, пов'язаних з такими персонажами, як Мірошніченко... Коли раніше голосували за “Свободу”, то підтримували людей, які можуть дати по фізіономії “кнопкодавам”, тих, хто може говорити правду і не боятися цього. Зараз таких людей виявилось більше у “Самопоміч”, “Народному фронті”, в інших політичних силах, тож потреба в радикалізмі “Свободи” у частини інтелігенції, міського населення відпала. “Свобода” повернулася до свого електорального ядра», – констатує експерт.

«Зараз у парламенті буде багато активних людей, які своїми діями затьмарять “Свободу”. Західні, базові регіони не проголосували за цю партію, виходячи з чого майбутнє у “Свободи” мені бачиться сумним», – додає соціолог Є. Копатько.

У самій же партії заявляють про наміри провести внутрішню чистку, активізувати вуличну діяльність і взяти реванш на місцевих виборах-2015.

Загалом, дискусії про роль крайньо-правих політичних формацій в українському політичному житті тривають. Їх каталізатором став «Правий сектор», про який широкі верстви населення вперше почули в січні під час протистоянь на вул. Грушевського. Ця політсила отримала статус політичної партії та навіть взяла участь у парламентських виборах. Хоча організації Д. Яроша не вдалося набрати навіть 2 % електоральної підтримки, сам її лідер і речник політсили Б. Береза здобули депутатські мандати в мажоритарних округах.

Експерти припускають, що саме голосів, відданих за «Правий сектор», недорахувалася «Свобода», якій не вистачило 0,3 % для подолання 5-відсоткового виборчого бар'єра.

Не залишився поза увагою оглядачів ЗМІ й той факт, що політичний сателіт Партії регіонів протягом останніх років – Комуністична партія – уперше за історію України не потрапила до парламенту.

Як відзначає публіцист С. Шустер у статті, опублікованій в американському журналі Time, «Комуністична партія України, політична спадщина радянського минулого країни, яка завжди виступала за тісні зв'язки з Росією, не отримала жодного місця в парламенті». Поразка Компартії, «символічна сама по собі, підбила підсумок трансформації України, яка почалася з революції цього (2014. – Прим. авт.) року і в багатьох відношеннях закінчилася голосуванням у неділю (26 жовтня 2014 р. – Прим.

авт.). Якщо комуністи та інші проросійські партії мали величезний вплив в Україні до повстання і тверду опору в східній частині країни, то тепер вони не грають ніякої ролі», – стверджує автор публікації.

Утім на цьому проблеми комуністів не закінчуються: суд продовжує розгляд позову Мін'юсту про заборону КПУ через підозру в сприянні сепаратизму.

Незважаючи на це, дехто з експертів зауважує, що ховати Комуністичну партію України поки ще зарано. Адже програш комуністів пов'язаний з неможливістю проголосувати більшій частині їхніх виборців.

Лідер Комуністичної партії П. Симоненко заявив, що він упевнений у проходженні Комуністичної партії України до Верховної Ради на наступних парламентських виборах. «Комуністи і не могли отримати більше голосів, тому що 70 % своїх голосів вони завжди отримували в Криму та на Донбасі. Комуністична партія України набрала б цього разу 6–7 %, якщо б проголосували Крим і вся територія Донбасу», – пояснює М. Погребинський.

Є. Копатько уточнює, що, як мінімум, половина країни не брала участі в парламентських виборах-2014 і серед цих людей є прихильники комуністів. «На минулих парламентських виборах бюлетені отримали 21 млн виборців, а на цих виборах – близько 16 млн. Схід України повною мірою зараз не представлений своїми прихильниками», – зазначив Є. Копатько.

Зі свого боку О. Яхно прогнозує, що «Комуністична партія, як і “Свобода”, продовжать працювати у форматі вуличної, громадянської активності. Вони будуть висловлювати свою позицію мітингами, виходитимуть з плакатами на площі. Щоб їх не забули, вони можуть спробувати наростити електорат через виклад публічної позиції у вигляді м'яких мітингів. Комуністи будуть в опозиції, а “Свобода” навіть може і підтримувати окремі рішення влади», – вважає вона.

У цілому ж експерти констатують, що на сьогодні з активного політичного процесу йдуть крайні ліві й праві ідеологічні супротивники – комуністи та націоналісти. «Для них важливо зберегти наявний електорат, щоб узагалі не піти в політичне небуття», – резюмує Є. Копатько.

Слід зазначити, що події останнього року вивели в політичні лідери нові партії, які стрімко нарощують популярність. Найбільшою несподіванкою минулих парламентських виборів став успіх на них партії «Самопоміч».

Як зазначає з цього приводу В. Кулик, «Самопоміч» – «це альтернатива. Ця партія змогла зіграти на очікуваннях появи...незаплямованої політичної сили, яка може змінити підходи і правила гри. “Самопоміч” віддавали свої голоси представники середнього класу, дрібна буржуазія, інтелігенція, люди, які ніколи не голосували, скептично ставилися до виборів. “Самопоміч” зайняла нішу “третьої сили”, появи якої так довго чекали».

Водночас експерт висловлює «великий скептицизм щодо того, що вона втримає цю планку. “Самопоміч” доведеться погоджуватися на компроміси, займати угодівські позиції, іти на певні сепаратні переговори, поступки системі. Це може призвести до розчарування у цій політичній силі».

Відзначається, що електоральний успіх «Самопоміч», звичайно ж,

невипадковий, хоча, як і у випадку з «Народним фронтом», саму по собі рекламну кампанію партії важко віднести до вирішальних чинників цього успіху.

Насамперед у середовищі «прихильників Майдану» виник цілком реальний запит на «нових людей у політиці», який умовні «партії Майдану» своїми передвиборними списками не задовольнили. «Самопоміч» же повністю відповідала цим критеріям, зібравши команду досить відомих людей, які (з невеликими застереженнями) вперше вийшли на загальнонаціональну політичну арену. При цьому тему «нових людей» у тій чи іншій мірі експлуатували й Блок П. Порошенка (БПП), і НФ, і ВО «Батьківщина», створюючи певний тренд в інформаційному та комунікаційному просторі, чим об'єктивно грали на руку «Самопоміч».

В умовах радикального переформатування «політичного спектра Майдану» «Самопоміч» стала реальною електоральною альтернативою двом конкуруючим *de facto* «партіям влади» – БПП і НФ.

«Самопоміч» також вдалося витіснити з умовної ніші «партії Галичини» ВО «Свобода». Більше того, лідер «Самопоміч» А. Садовий багато в чому завоював свій політичний авторитет саме на протистоянні зі «Свободою».

Важливим фактором голосування «середнього класу» великих українських міст за партію «Самопоміч» стало поширене в громадській думці уявлення про Львів як про затишне місто, привабливе для внутрішнього туризму (хоча, зрозуміло, туризм і постійне проживання нерідко дають істотно різні уявлення про ефективність роботи місцевої влади). Досить показовим є і той факт, що свій найкращий результат по країні «Самопоміч» показала в Києві.

Таким чином, констатують експерти, усі фактори, що забезпечили успіх «Самопоміч» на минулих парламентських виборах, носять певною мірою тимчасовий характер. Тому справжня боротьба за власну політичну й електоральну нішу для цієї партії тільки починається. І те, що керівництво партії не підтримало ідею квотного принципу формування Кабміну, тобто не рвалося розділяти політичну відповідальність з «урядом камікадзе», говорить про розуміння проблеми та готовність почекати з конвертацією електорального успіху в політичні й економічні бонуси.

Ще однією новою політсилою, якій вдалося потрапити до новообраної Верховної Ради, стала Радикальна партія О. Ляшка (РПЛ).

На думку глави Центру прикладних політичних досліджень «Пента» В. Фесенка, це завдання «радикалам» вдалося виконати тому, що разом із БПП вони «репрезентують два основні тренди сучасного суспільства – це, відповідно, запит на мир і стабільність, та, з іншого боку, запит на швидкі радикальні реформи та зміни».

Водночас Радикальна партія вважається невдахою минулих виборів з точки зору завищених передвиборних очікувань. Хоча ніша в 7–8 % цілком природна для популістських авторитарних партій правого спрямування.

Якщо коротко описати головну проблему РПЛ на минулих виборах

(у цьому випадку можна говорити про одну ключову проблему), то, як вважає значна частина оглядачів ЗМІ, вона полягає у «віртуальності» образу лідера. Відзначається, що хоча О. Ляшко харизматичний у безпосередньому спілкуванні з виборцями, але головний його козир – телевізійна картинка, яку йому цілком професійно режисировував М. Гресь: «героїчні епізоди» за участі О. Ляшка були добре зіграними і відзнятими постановками. Отже, найпотужнішим ударом по іміджу політика стало документальне та «прямоефірне» викриття цих постановок.

Другорядним фактором відносно невдачі РПЛ називається відсутність реальної «команди нових облич»: при запиті суспільства на «командну роботу» О. Ляшко діяв у логіці «театру одного актора».

Переможцями ж листопадових виборів до Верховної Ради та стовпами парламентської коаліції, сформованої за їхніми результатами, стали «Народний фронт» А. Яценюка й Блок П. Порошенка.

«На камеру» стосунки між цими двома лідерами залишаються безхмарними, однак український політикум пам'ятає болісний досвід розколу «помаранчевого» політичного табору у 2005 р. Як складатимуться стосунки між П. Порошенком й А. Яценюком в умовах неминучості проведення подекуди непопулярних реформ, стане однією з головних інтриг наступного політичного сезону.

На думку В. Фесенка, переформатування коаліції чи нового уряду можна чекати навесні майбутнього року, якщо «загостряться суперечності». Повного ж повторення «постпомаранчевого» сценарію очікувати не варто з тієї причини, що тепер «Криму немає, немає половини Донбасу» – і все це «змінює електоральну структуру». Тобто Партія регіонів чи Опозиційний блок не зможуть перемогти на виборах. Але в такому разі виникає питання, зазначив В. Фесенко: якщо ті партії, які при владі сьогодні, не домовляться між собою, не зможуть реалізувати «очікувань Майдану» і програють, то «хто прийде їм на зміну, і як він буде діяти?».

З цього приводу висловлюються різні точки зору. Одну з них, наприклад, озвучив блогер yurasumy, який вважає, що «виникнуть нові “центристські” прозахідні сили. На горизонті вже одна така сила очевидна. Це партія “Спільна дія”, яку екстрено створює зараз Т. Монтян. Враховуючи харизму лідера і...вже очевидну фінансову підтримку, її шанси пройти в наступний парламент дуже високі». Він також зазначає, що «одночасно з цим Р. Ахметов намагається вибудувати свої традиційні відносини на Донбасі. Він розуміє, що рано чи пізно йому йти на вибори (не особисто йому звичайно, а його ставленикам). І, крім Донбасу, спертися йому нема на кого. Думаю, він теж буде будувати свій проект».

Натомість «незалежний дослідник» Т. Плахтій вважає, що більшість політичних партій, які брали участь і перемогли на виборах, м'яко кажучи, не є класичними партіями європейського типу хоча б тому, що вони не мають розгалужених мереж первинних осередків. Діяльність же осередків, що реально існують, зазвичай, імітується їхніми лідерами й не відповідає положенням партійних статутів та інших програмних документів.

По-друге, вважає експерт, діюча влада в Україні потерпає на кадровий голод, причинами якого є відсутність попередньо підготовленого кадрового партійного резерву на всіх рівнях у переможців на парламентських виборах, а також страх найвищого керівництва держави своїми ж руками виростити собі конкурентів в особі успішних реформаторів-міністрів у боротьбі за найвищі посади в недалекому майбутньому. Це, з одного боку, обумовлює рекрутування у владу колишніх чиновників минулого режиму, які є достатньо керовані внаслідок наявності на них компромату в руках силових органів, а з іншого – появу ідей про рекрутування в Кабмін іноземців, які ніколи не зможуть претендувати на найвищі владні посади.

Також Т. Плахтій відзначає, що громадські й політичні середовища, окремі політики та громадські діячі, які адекватно оцінюють стан справ і тенденції розвитку ситуації в Україні, не спромоглися під час другого Майдану та не здатні в найближчому майбутньому об'єднатися в одну потужну політичну силу для координації колективної діяльності з метою узгодження й реалізації спільних цілей. Причиною є відсутність відповідної організаційної культури в громадських і політичних середовищах та незрілість їхніх лідерів.

Звідси робиться висновок про необхідність створення потужної всеукраїнської політичної партії середнього класу європейського типу з урахуванням українських реалій і ментальності, яка б могла увібрати в себе більшість активних громадських, інтелектуальних, політичних та бізнесових середовищ, не хворіла б ні на одноосібне лідерство, ні на отаманщину та не втрачала б своїх позитивних якостей у міру чисельного зростання.

Голова політичної ради партії «Народний порядок» А. Древицький також вважає, що політичні партії, які працюють на території України, не обстоюють конкретної ідеології, забезпечуючи власне просування шляхом виконання певних положень передвиборних програм або пропагуванням гучних гасел. Тому сьогодні для Української держави вкрай важливо отримати європейський досвід розбудови політичних сил, які протягом тривалого часу виступають провідниками конкретних цінностей для суспільства.

Зі свого боку експерт, член Асоціації політичних наук С. Білошицький наголошує, що наразі в Україні відбувається переформатування політичних сил, які функціонують за принципово новими правилами. Адже логічно, що в країні з понад 40-мільйонним населенням жодна політична партія не в змозі представляти єдину думку всього суспільства.

Майдан створив психологічний феномен розколу соціуму на переможців і переможених, а отже, в умовах «постмайданівської» реальності конче необхідні нові проекти, спрямовані на консолідацію всього суспільства. Саме ця новітня політична сила має не просто декларувати принципи, а переносити на український ґрунт ідеї європейського парламентаризму, щоб стати дійсно об'єднавчою.

Абсолютною фішкою такого політичного проекту, на думку громадського діяча О. Борбича, є децентралізація влади, розширення

повноважень територіальних громад і представницької влади на місцях. Це передбачає безліч факторів: залучення органів місцевого самоврядування до процесу обговорення нової редакції Конституції; забезпечення представництва в новому складі уряду інтересів усіх областей України; призначення на посади в місцеві органи державної влади з обов'язковим урахуванням пропозицій територіальних громад; розширення повноважень органів місцевого самоврядування тощо.

Загалом же тезу про переформатування партійного поля України найбільш яскраво підтверджують підсумки минулих парламентських виборів. Більше того, українські виборці своїм волевиявленням спростували багато передбачень вітчизняних соціологів (у цьому контексті можна згадати, що експерти прогнозували Блоку П. Порошенка понад 30 % підтримки на парламентських виборах, а отримала партія трохи більше 21 %. Партії «Народний фронт» «віщували» проблемне проходження у ВР, на рівні 7 %, а команда А. Яценюка набрала понад 22 %, обігнавши президентський блок у партійних перегонях. «Самопоміч» не сприймали всерйоз, подолання 5-відсоткового порогу вважали великим здобутком для неї – у результаті політсила мера Львова А. Садового «піднесла найбільшу сенсацію», зійшовши на третю сходинку виборчого «п'єдесталу». Радикалів О. Ляшка із 17 % записували у фаворити перегонів, а вони набрали вдвічі менше. «Метри» соціології обіцяли потужний фінішний спурт «Батьківщині», а вона ледь не опинилася за бортом парламенту...).

Водночас досить промовистим є той факт, що п'ять із шести сил, які потрапили до Верховної Ради за партійними списками, мають нові, «незасвічені» під час попередніх виборів бренди. Експерти пояснюють це втому та недовірою виборців до «старих», традиційних політсил, а ще їхнім прагненням радикально оновити політикум.

І. Рудь, мол. наук. співроб. СІАЗ НБУВ, канд. політ. наук

Призначення секретарем РНБО України О. Турчинова і розширення повноважень Радбезу у відгуках експертів

15 грудня 2014 р. Президент України П. Порошенко призначив О. Турчинова секретарем РНБО України. Про це йдеться у відповідному Указі Президента № 928/2014.

25 грудня 2014 р. Верховна Рада підтримала в другому читанні та в цілому законопроект № 1343 «Про внесення змін до закону України “Про Раду національної безпеки і оборони України (РНБО)”», який значно розширює повноваження цього органу. За відповідний документ проголосувало 253 народні депутати.

Представляв законопроект керівник Комітету з національної безпеки і оборони, народний депутат від «Народного фронту» С. Пашинський. Він підкреслив, що цей документ не містить жодних неконституційних норм.

Голосування за документ викликало невдоволення ряду депутатів, зокрема представників Блоку П. Порошенка С. Лещенка, «Свободи» А. Ілленка й позафракційного Б. Берези, які на кілька хвилин заблокували трибуну. Утім після нетривалих переговорів трибуну було розблоковано й депутати повернулися на свої місця (<http://gordonua.com/news/politics/Rada-rasshirila-polnomochiya-SNBO-57726.html>). – 2014. – 25.12).

Згідно з новими розширеними повноваженнями, РНБО отримала право виносити рекомендації, приймати рішення щодо проектів Держбюджету, оборонні статей, реорганізації та ліквідації відомств, відповідальних за нацбезпеку й оборону, оголошення війни, мобілізації, введення надзвичайного стану. Крім «розробки і розгляду питань, які відповідно до Конституції та законів України, Стратегії національної безпеки України, Військової доктрини України належать до сфери національної безпеки і оборони», РНБО відтепер здійснюватиме контроль за виконанням власних рішень центральними й місцевими органами виконавчої влади, правоохоронними органами, а також військовими формуваннями у сферах державної безпеки, правоохоронної діяльності, боротьби з корупцією, у сферах військово-технічного співробітництва, зовнішньополітичної, внутрішньополітичної, інформаційної, економічної, науково-технологічній, екологічній, соціальній і гуманітарній сферах (<http://ord-02.com/item/57155-turchinov-prevrashaetsya-prevrashaetsya-turchinov-v-beriyu>). – 2014. – 30.12).

Виходячи зі змісту змін до Закону України «Про Раду національної безпеки і оборони України», Радбез перетворюється на центр реального політичного впливу, а його секретар – у фігуру, яка за політичною вагою наближається до Президента, Прем'єр-міністра й спікера парламенту.

Якщо раніше Рада нацбезпеки і оборони лише розглядала питання, що належать до сфери безпеки й оборони, і подавала Президенту відповідні пропозиції, то тепер він уповноважений ще й приймати рішення. Рішення ці, зокрема, стосуються проектів державних програм, доктрин, директив, указів, законів.

У колишній редакції Закону Рада безпеки здійснювала поточний контроль над діяльністю органів виконавчої влади у сфері національної безпеки й оборони. Тепер, відповідно до нової редакції, вона повинна координувати й контролювати діяльність цих органів.

Також, згідно з новою редакцією, секретар Ради безпеки організовує роботу ставки Верховного головнокомандувача в разі її створення та подає на затвердження Президенту положення про апарат його відомства, структуру та штатний розклад.

Відтепер глава РНБО бере участь у розгляді пропозицій щодо кандидатур на посади в органах державної влади, діяльність яких пов'язана з питаннями національної безпеки та оборони, а також вносить на розгляд Президента пропозиції щодо призначення та звільнення керівництва військових формувань і правоохоронних органів.

Крім того, секретар РНБО вносить на розгляд РНБО пропозиції щодо проекту закону про Держбюджет щодо статей, пов'язаних із забезпеченням національної безпеки й оборони.

Також Законом передбачено, що в разі дострокового припинення повноважень Президента України виконання обов'язків голови Ради національної безпеки і оборони покладається на Голову Верховної Ради. До прийняття цього закону такі повноваження покладалися на Прем'єр-міністра ([http://nvua.net/ukraine/vliyanie-sjavascript:void\(0\);ovbeza-v-sisteme-vlasti-mozhet-znachitelno-usilitsya-smi-26041.html](http://nvua.net/ukraine/vliyanie-sjavascript:void(0);ovbeza-v-sisteme-vlasti-mozhet-znachitelno-usilitsya-smi-26041.html)). – 2014. – 21.12).

Згідно із Законом, апарат РНБО визначено як юридичну особу. Положення про апарат РНБО, його структуру й штатний розклад затверджується Президентом України за поданням секретаря РНБО.

Нагадаємо, раніше питання компетенції РНБО визначалися виключно Конституцією й законами, а конкретизувалися Військовою доктриною. Відтепер коло інтересів РНБО визначатиме Стратегія національної безпеки, проект якої, знову-таки, готуватиме сама Рада національної безпеки і оборони.

Цей документ може включати довгостроковий план дій і зачіпати абсолютно всі сфери життя, аж до побутових комунальних питань. Раніше РНБО міг лише подавати свої побажання Президенту – ті, що стосувалися важливих стратегічних питань, тепер же з будь-яких необхідних питань Рада національної безпеки зможе приймати відповідні рішення сама. У тому числі й рішення, що стосуються невідкладних заходів «з вирішення кризових ситуацій». У підсумку РНБО переростає з консультативного органу в силовий апарат, здатний втручатися в будь-які сфери життя й економіки на догоду тому, кому потрібно.

Ще одним важливим моментом є те, що практично будь-який документ встановленого кола органів, які РНБО визнає потрібним, не набуде чинності, поки його не завізує секретар Ради національної безпеки оборони, причому відповідальність за виконання документів усе одно лежатиме на тому органі. Примітно, що РНБО отримує можливість контролювати й координувати діяльність органів виконавчої влади у сфері боротьби з корупцією та громадської безпеки – фактично секретар РНБО перетворюється на своєрідного віце-прем'єра із силових органів.

Додамо, що всі рішення Радбезу Президент вводить у дію окремими указами.

Очевидно, що розширення повноважень РНБО пов'язано і з останніми подіями в Україні, особливо це стосується права координувати й контролювати діяльність органів виконавчої влади в разі кризових ситуацій, загроз національній безпеці, а також загострення суперечностей і дестабілізації в будь-якій сфері діяльності або регіоні країни. До подібних прикладів дестабілізації можна віднести, наприклад, вуличні заворушення у Вінниці або ж спробу О. Ляшка штурмувати міськраду Запоріжжя. В умовах, коли криза й дестабілізація в Україні зачепили практично всі сфери суспільного буття, РНБО матиме право втручатися в будь-яку діяльність, у

тому числі і в діяльність органів влади.

Є ще одна важлива деталь. Хоча парламентарі проголосували за цей законопроект, але процес ще не завершено. Враховуючи, що Закон надає РНБО можливість самостійно окреслювати власні повноваження, про остаточне визначення місця Радбезу в системі держуправління можна буде говорити лише після того, як Рада підготує свій Регламент і Президент введе його в дію своїм Указом.

Примітно, що, як і для багатьох законодавчих актів, прийнятих цього року, Головне науково-експертне управління Верховної Ради зробило невтішні висновки щодо ухваленого Закону, посилаючись на суперечності Конституції. Але, як і в багатьох інших випадках, не звернули на це уваги. Так, наприклад, фахівці зазначили, що РНБО не може ліквідувати, створювати чи реорганізовувати органи виконавчої влади, так як Конституція суворо наділяє цими повноваженнями Кабінет Міністрів. Також РНБО не може втручатися в процес прийняття законів, оскільки це виключна прерогатива Верховної Ради (<http://politica-ua.com/novye-polnomochiya-ukrainskogo-snbo>). – 2015. – 6.01).

Ухвалені Верховною Радою України зміни до Закону України «Про Раду національної безпеки і оборони» не збільшують повноваження органу, а лише приводять документ у відповідність до Конституції України. Про це 26 грудня 2014 р. повідомив секретар РНБО, один з лідерів «Народного фронту» О. Турчинов в інтерв'ю 5 каналу.

Зокрема, він зазначив, що згідно зі ст. 107 Конституції України, Рада національної безпеки і оборони України координує й контролює діяльність органів виконавчої влади у сфері національної безпеки і оборони. «Ми привели у відповідність до Конституції закон, який ухвалювався багато років тому в умовах, коли ніхто не думав, що може бути військова загроза, і у відповідність до тієї ситуації, яка є сьогодні», – підкреслив секретар РНБО.

Він також наголосив, що ухвалення всіх рішень залишається в компетенції Ради національної безпеки і оборони, а не секретаря РНБО. Він нагадав, що до складу РНБО входить фактично все вище керівництво країни: Президент, який є головою РНБО, Прем'єр-міністр, Голова Верховної Ради, а також міністри, до компетенції яких входять питання безпеки й оборони. «І не секретар, а саме Рада національної безпеки і оборони ухвалює рішення, які реалізуються в країні. Це не щось нове в Україні – так працюють усі цивілізовані країни світу», – зазначив він.

На переконання О. Турчинова, внести такі зміни треба було ще декілька місяців тому. «У нас тривалий час була вакансія секретаря РНБО. Коли мені доручили очолити цей напрям, безумовно, я був ініціатором приведення закону про РНБО у відповідність до Конституції та до тих умов, в яких перебуває країна. В умовах, коли є загроза для країни, ми повинні використовувати весь потенціал», – зазначив політик.

Він також зазначив, що РНБО не може бути окремою гілкою влади. «Конституція чітко регламентує діяльність Кабінету Міністрів, Президента, Верховної Ради, судової влади. Інше питання, що перед нами стоїть дуже

багато завдань, і наше завдання – скоординувати й об'єднати усі зусилля країни для того, щоб ми реально стали демократичною, європейською за змістом країною», – підкреслив він (News.ru (<http://www.newsru.ua/ukraine/27dec2014/tur09ze.html>)). – 2014. – 27.12).

Також О. Турчинов заперечив, що надання РНБО додаткових повноважень перетворить цю структуру в найпотужнішу систему влади в Україні. Про це він заявив в інтерв'ю на 5 каналі в програмі «Підсумки тижня». «Ні, це неможливо, у нас є Конституція, яка визначає діяльність Президента, Кабміну, інших гілок влади», – сказав О. Турчинов.

Водночас секретар РНБО зауважив, що ні МВС, ні СБУ не можуть підмінити функції РНБО, оскільки саме остання напрацьовує і ставить завдання відповідним структурам, які повинні ці завдання виконувати (<http://www.volynnews.com/news/society/turchynov-novyuy-kerivnyk-rnbo>). – 2014. – 27.12).

Президент П. Порошенко, коментуючи призначення О. Турчинова на посаду секретаря Ради національної безпеки і оборони України під час представлення нового секретаря Радбезу, сказав, що це рішення стало для нього одним з найбільш відповідальних. При цьому кандидатуру О. Турчинова він вважає найбільш вдалою.

Президент України підкреслив, що О. Турчинов – це людина, якій не потрібен час «на розкачку», оскільки він повністю володіє ситуацією. «Сьогодні цим призначенням ми завершуємо кадрове формування ефективного функціонування галузі національної безпеки і оборони», – додав Президент. Він зазначив, що, крім ситуації в Донецькій і Луганській областях, одним з найважливіших завдань нового секретаря РНБО буде стабілізація внутрішньополітичної ситуації в Україні. Глава Української держави також поінформував, що стратегія розвитку безпекової галузі буде представлена вже найближчим часом, а наразі починається підготовка засідання РНБО, також бюджету в галузі безпеки та оборони. «Навіть у цій складній ситуації ми повинні знайти різні виклики, які дозволять нам найбільш ефективно використовувати кожен копійку», – констатував П. Порошенко (<http://korrespondent.net/ukraine/politics/3456701-poroshenko-obiasnyl-rochemu-naznachyl-hlavoi-snbo-turchynova>). – 2014. – 16.12).

Відомий політолог В. Фесенко, коментуючи оновлення законодавчих засад функціонування РНБО, не поділяє загальних побоювань з приводу розширення повноважень Радбезу. «Досвід нашої політичної історії, пов'язаної з цією інституцією, показує, що справа не в повноваженнях, а в реальному впливі політика, який обіймає посаду секретаря Радбезу. Все залежить від його відносин з Президентом і авторитету серед керівників силових структур, дії яких він повинен координувати», – стверджує В. Фесенко й додає, що Україна вже переживала періоди, коли РНБО намагалися перетворити на альтернативний уряд (останній раз подібне планувалося, коли секретарем Радбезу був призначений П. Порошенко), але це завжди закінчувалося нічим. «Думаю, так буде і зараз. В умовах плюралістичного політичного режиму, де немає єдиного центру впливу,

Радбез не стане другим урядом – це просто неможливо», – вважає В. Фесенко.

На думку експерта, можливості секретаря РНБО будуть обмежені ще з двох причин: високого рівня бюрократизації всіх процесів в Україні й тому, що ключові рішення раніше приймає Президент.

Так, вплив О. Турчинова може стати досить серйозним, оскільки він сам по собі значуща особистість. Але В. Фесенко допускає, що через деякий час Президент може його просто поміняти. Таким чином, розширення повноважень залишиться, але в результаті вони дістануться іншій людині, уже з президентської команди. У цьому плані для П. Порошенка ризики мінімізовані тим, що секретар Радбезу залишається в кадровій компетенції Президента. Поки що ж частковий вигреш від прийнятого Закону отримують і П. Порошенко, і О. Турчинов, а що буде завтра – залежить від того, як розвиватиметься політична ситуація. Якщо відбудеться наростання протестної активності й падіння рейтингу глави держави, то розширення повноважень Радбезу ситуації не стабілізує.

Отже, за висновками В. Фесенка, ухвалені зміни варто розглядати як такі, що мають тактичний характер і, швидше, спрямовані на вирішення термінових завдань сьогодення, ніж на реалізацію ситуативних домовленостей (<http://thekievtimes.ua/politics/413698-zachem-turchinovu-novye-polnomochiya.html>). – 2014. – 26.12).

Кандидатура О. Турчинова на посаду секретаря РНБО є найбільш оптимальною та сильною. Таку думку висловив політолог В. Карасьов. «Турчинов зараз, з урахуванням і внутрішньо-, і зовнішньополітичних реалій, є найбільш сильним претендентом на цей пост. Тому, думаю, що П. Порошенко керувався саме цим критерієм, – говорить він. – З іншого боку, О. Турчинову вже теж не дуже комфортно бути просто народним депутатом і навіть главою парламентської фракції. Він виріс давно з парламентської діяльності, йому потрібна державна діяльність. Тому, думаю, це зміцнить РНБО, його апарат, зробить його дуже важливим і ефективним інститутом влади, що особливо необхідно в нинішніх умовах для України».

При цьому політолог не прогнозує, що розширення повноважень секретаря РНБО після прийняття відповідних поправок призведе до внутрішньовладних конфліктів, зокрема з Прем'єром А. Яценюком. «Думаю, що скоріше ні, ніж так. Яценюка і Турчинова об'єднують міцні союзницькі зв'язки, що йдуть ще з часів "Батьківщини", а потім спільна робота на посаді Прем'єр-міністра та в. о. Президента і спікера Верховної Ради після Майдану, той факт, що і Турчинов, і Яценюк є лідерами і творцями "Народного фронту", – говорить він. – Тому навіть якщо у Президента і був розрахований між ними конфлікт, то цей розрахунок не прорахований і може не реалізуватися. Швидше, навпаки, зв'язка Турчинов – Яценюк посилить виконавчу владу» (<http://hvylyya.net/news/turchinov-budet-sverhoptimalnyim-sekretarem-snbo-karasev.html>). – 2014. – 16.12).

На думку політолога Т. Березовця, призначення О. Турчинова секретарем РНБО говорить також про те, що не буде «війни» між

Президентом П. Порошенком і Прем'єром А. Яценюком. Як вважає політолог, попередні президенти недооцінювали можливостей Радбезу. «Конституційні повноваження Радбезу дають в руки Президента унікальні можливості сформувавши на його базі потужний інтелектуальний та силовий блок керування державою. Президент затверджує секретаря РНБО і його членів сам, без затвердження радою», – заявив Т. Березовець.

Мотивом призначення О. Турчинова політолог вважає намір глави держави дати сигнал про готовність відмовитися від протистояння з Прем'єром А. Яценюком. «Президент хотів послати чіткий сигнал, що війни між ним та Яценюком не буде... Тут усе прозоро і без натяків. Турчинов – місток у стосунках Порошенка і Яценюка, знак довіри, бо президент пустив члена команди Прем'єра на свою територію», – написав Т. Березовець.

Крім того, він повідомив, що призначення відбулося за власною ініціативою О. Турчинова, який «сам вийшов на Президента»: «Просто сьогодні Турчинов вважає, що у ролі координатора силових структур він більш ефективний, ніж у парламентських розбірках».

Також, на думку Т. Березовця, П. Порошенко хоче бути Президентом «за американською моделлю»: «із сильним інститутом Президента, який опирається на сильну Раду нацбезпеки». «А Турчинов підходить в якості такого жорсткого менеджера», – підсумував він (<http://www.corruption.net/novini/item/8305-ekspert-pislia-pryznachennia-turchynova-viiny-yatseniuka-i-poroshenka-ne-bude>). – 2014. – 16.12).

Директор соціологічної служби «Український барометр» В. Небоженко заявив, що ухвалення Верховною Радою закону про РНБО сприятиме тому, що ця структура стане своєрідним майданчиком для взаємодії всіх трьох гілок влади. Експерт пояснив, що причина провалу цього документа на попередньому засіданні Верховної Ради могла полягати в тому, що депутатам свого часу ніхто не пояснив, що РНБО стає військово-політичним центром держави. «У нас іде війна, ми не можемо оголосити війну Росії, через те що немає ставки Верховного головнокомандувача. І цю функцію виконуватиме РНБО, секретарем якої є О. Турчинов», – пояснив В. Небоженко. «Дійсно, в законі про РНБО з'явилися положення, яких там раніше не було, але ж і війни раніше теж не було», – зазначив директор соціологічної служби «Український барометр».

Як наголосив В. Небоженко, тепер РНБО буде своєрідним майданчиком для взаємодії всіх трьох гілок влади, політичну відповідальність за взаємодію між якими нести особисто О. Турчинов. «Саме на засіданнях РНБО представники Верховної Ради, Кабінету Міністрів та Адміністрації Президента мають знаходити консенсус, виходячи з дуже чіткого критерію – національної безпеки України та укріплення обороноздатності країни», – резюмував В. Небоженко (<http://www.anews.com/ua/post/14988409>). – 2014. – 25.12).

Екс-секретар РНБО Є. Марчук позитивно оцінює нове призначення О. Турчинова. На його думку, зміни, що з'явилися нині в законі про РНБО, наприклад контроль і координація, були й раніше за його головування в

РНБО. Є. Марчук сказав, що не відчуває чогось небезпечного в тому, що О. Турчинов візьме на себе більше повноважень в керуванні силовим сектором. Він висловив думку, що Президент до деякої міри ігнорував механізм РНБО, безпосередньо керуючи всім процесом ухвалення рішень у РНБО. Тому добре, що призначення нарешті відбулося, а механізм РНБО є додатковим важелем, чого до сьогодні не спостерігалось. «Секретар має контролюючу функцію, представляє в парламенті документи, ініційовані Президентом, а також представляє главу держави в міжнародних структурах. Наскільки О. Турчинов відповідає цій посаді? Якщо це політичний жест, щоб не було конфронтації з “Народним фронтом”, тоді це зміцнення коаліції. З точки зору досвіду, О. Турчинов пройшов досить складний етап. Звичайно, були помилки, але приписувати їх лише йому буде зараз не дуже правильно і несвоєчасно», – підкреслив Є. Марчук (<http://glavpoe.ua/news/n205053>). – 2014. – 17.01).

Висловлюючи різні думки й застереження з приводу того, яке місце посідатиме РНБО з розширеними повноваженнями в системі стримувань і противаг в Україні, більшість експертів погоджується з тим, що нові компетенції Радбезу сприятимуть посиленню через РНБО взаємодії різних силових відомств у зоні АТО та більш оперативному ухваленню потрібних рішень. В Україні не оголошено військового стану, але фактично війна йде. З цієї позиції трансформація системи державного управління відповідно до потреб зміцнення національної безпеки й протистояння військовій загрозі є на часі.

ЗАКОНОДАВЧА ВЛАДА

Вітання Голови Верховної Ради України В. Гройсмана з Різдвом Христовим.

Дорогі співвітчизники!

З кожною хвилиною наближається радісне свято Різдва Христова.

Це свято сповнює наші душі добром та надією, вірою в те, що світло і правда завжди переможуть. Ми віримо в те, що мир і спокій прийдуть у нашу рідну Україну, ми віримо в те, що ми гідно пройдемо той шлях випробувань, який випав на нашу долю, ми віримо в те, що в наших родинах завжди будуть любов і добро.

Нехай світла Різдвяна зоря вказує нам дорогу до нашого майбутнього, яке уже ніхто і ніколи не відбере у нас!

Христос рождається! Славимо його!

Щасливих і радісних свят!

Смачної куті!

Голова Верховної Ради України

(Офіційний портал Верховної Ради України (<http://iportal.rada.gov.ua>)). – 2015. – 6.01).

Голова Верховної Ради України В. Гройсман переконаний, що інтереси держави та професіоналізм депутатів мають бути вищими за будь-які партійні чи особисті інтереси.

Відповідаючи на запитання щодо перспектив нинішньої парламентської коаліції в інтерв'ю інформаційному агентству «Інтерфакс-Україна», В. Гройсман зауважив, що депутати і фракції, безумовно, є різними. Разом з тим він зазначив, що парламент працює тільки місяць, і для того, щоб робота була злагодженою, має минути певний час: «Потрібно спрацюватися, як в будь-якому нормальному колективі. Я розумію, що якісь інтереси десь за кимось стоять. Але найважливіше, щоб ми всі стояли за Україну. І відповідь на це питання говорить про те, наскільки ця коаліція буде потужною в 2015 р.».

Керівник парламенту висловив сподівання, що коаліція «буде монолітною»: «Хоча, підкреслюю, дуже важливо, аби лідери коаліції були на це налаштовані і готові до професійної дискусії, якихось компромісів, коли вони потрібні. Але це має бути все дуже публічно і чітко».

Голова Верховної Ради зазначив, що йому б дуже хотілося, щоб рішення, спрямовані на благо держави, підтримувалися більшою частиною депутатів в залі. «Я думаю, що зараз той момент, коли політичні чвари потрібно просто відкинути і працювати на країну. Якщо хтось вважає, що на політичному протистоянні може бути на коні – він помиляється. Зараз період консолідації, період об'єднання зусиль для роботи на благо країни. Тому спершу “Україна понад усе”, а коли ми всі проблеми вирішимо, тоді знову можна братися за прапори і гасла. Я вважаю, що всі здорові сили повинні бути налаштовані на ефективну, якісну, довгу роботу», – заявив він (*Офіційний портал Верховної Ради України (<http://iportal.rada.gov.ua>). – 2015. – 1.01*).

Парламент відіграє ключову роль у процесі реформування країни. Про це заявив Голова Верховної Ради України В. Гройсман в інтерв'ю інформаційному агентству «Інтерфакс-Україна».

В. Гройсман висловив переконання, що в основі реформування держави мають бути «Стратегія-2020», «План відновлення країни на 2015–2017 роки» і Програма діяльності уряду. «Це три взаємодоповнюючі документи, які можуть бути дуже хорошим і якісним планом розвитку країни, подолання всіх тих проблем, про які ми говоримо і знаємо», – наголосив він.

Голова Верховної Ради зазначив, що «План відновлення країни на 2015–2017 роки» розроблявся під його керівництвом під час роботи в уряді, до його обговорення було залучено близько 300 експертів. «Близько двох місяців ми працювали разом: з української сторони спільна команда Кабміну й Адміністрації Президента, яку я очолював, і команда наших європейських партнерів – група підтримки Європейського Союзу України, яку очолює П. Балаш», – сказав В. Гройсман.

За його словами, уже в січні уряд може оголосити про готовність проведення донорської конференції з цим планом. «Я передав цей документ у комітет реформ. Він буде розглянутий комітетом, після чого може бути затверджений урядом, – сказав В. Гройсман. – Нам потрібно буде його реалізовувати, в тому числі з точки зору законотворчої роботи. Будь-яка реформа залишиться ідеєю, якщо вона не буде проголосована в залі парламенту. Тому парламент відіграє тут ключову роль, і моє завдання як голови парламенту полягає в тому, щоб модерувати ці реформи, підтримувати найкращі ініціативи як Президента, уряду, так і неурядових організацій. Зусилля цих трьох секторів потрібно об'єднати, взяти найкраще і запровадити в життя. Я думаю, що це дуже складне завдання, але воно абсолютно реальне. Найголовніше – в нього вірити» (*Офіційний портал Верховної Ради України (<http://iportal.rada.gov.ua>). – 2015. – 1.01*).

Голова Верховної Ради України В. Гройсман не виключає, що за умови злагодженої роботи парламенту й конституційної комісії вже у вересні може відбутися внесення змін до Конституції в частині децентралізації.

«Є ініціатива Президента, і я вважаю її абсолютно правильною, – сказав В. Гройсман в інтерв'ю інформаційному агентству “Інтерфакс-Україна”. – Президент створить конституційну комісію, яка повинна бути максимально професійною, яка повинна швидко напрацювати стартовий, базовий пакет змін до Основного закону».

Далі, за словами Голови Верховної Ради, у парламенті може бути створена тимчасова спеціальна комісія, до якої буде переданий робочий текст змін до Основного закону. Після опрацювання, сказав В. Гройсман, документ має бути прийнятий 226 голосами, направлений до Венеціанської комісії та Конституційного Суду і вже у вересні можна провести друге голосування щодо внесення змін до Конституції.

«2015 має стати роком реформ, роком децентралізації країни. Ми, відповідно до наших планів, до жовтня маємо провести децентралізацію, внести зміни до Конституції, щоб розбудувати правильну систему управління державою», – зазначив керівник парламенту.

Відповідаючи на запитання, він висловив думку, що громадське обговорення проекту відбудеться «в процесі підготовки змін», до голосування у Верховній Раді.

В. Гройсман також заявив, що в нинішній складній ситуації децентралізація не послабляє державу, а, навпаки, робить її сильною. «Коли ми говоримо про децентралізацію влади, ми не маємо на увазі, що потрібно децентралізувати армію, Національну гвардію або силовий блок, який впливає на безпеку країни. Ми говоримо про те, що необхідно створити належну систему управління, за якою чиновники в Києві, замість тиснути на все і вся, будуть займатися своєю справою, – пояснив він. – Не заважати людям жити – найголовніше. І це ключ до успіху розвитку України».

Відповідаючи на запитання, В. Гройсман висловив думку про

доцільність скорочення чисельності народних депутатів. «Я думаю, що скорочення депутатів – це розумно», – сказав він.

Також, на думку керівника парламенту, необхідно «вирішити питання з депутатською недоторканністю». «Це відбудеться або до децентралізації, або під час цього процесу. Але це потрібно вирішити. Мені здається, ні в кого не повинно бути відчуття безкарності, – наголосив він. – А все інше будемо дивитися за порядком денним, дуже багато сфер життя вимагають перегляду».

При цьому Голова Верховної Ради висловив переконання, що всі гілки влади налаштовані на швидкі зміни існуючої системи управління, яка довела свою недієздатність. «Наше завдання – дуже швидко існуючу систему змінити. Я вважаю, що сьогодні це навіть дуже можливо в трикутнику “Президент – парламент – уряд”», – сказав він (*Офіційний портал Верховної Ради України (<http://iportal.rada.gov.ua>). – 2015. – 1.01*).

Депутатам пропонують узаконити прями трансляції засідань Кабміну.

Народний депутат України М. Томенко зареєстрував законопроект № 1685 від 30 грудня «Про внесення змін до Закону України “Про Кабінет Міністрів України” (щодо обов’язковості онлайн-трансляції засідань Кабінету Міністрів України)». Відповідний документ оприлюднили на офіційному сайті українського парламенту, передає УНН.

Як сказано в пояснювальній записці, прийняття зазначеного закону сприятиме відкритості та публічності в діяльності уряду України, більш широкому залученню громадян до ухвалення рішень Кабінету Міністрів і посиленню відповідальності кожного члена уряду за свої дії.

Автор документа пропонує зробити обов’язковим онлайн-трансляції засідань Кабінету Міністрів України на офіційному веб-сайті уряду.

«Даний законопроект дозволить забезпечити доступ громадян до процесу обговорення найважливіших питань життя держави та до розуміння позицій кожного члена Кабінету Міністрів України», – зазначив М. Томенко (*Українські Національні Новини (<http://www.unn.com.ua>). – 2015. – 5.01*).

ВИКОНАВЧА ВЛАДА

Різдвяне привітання Президента України.

Дорогі українці!

Від усього серця вітаю вас із Різдвом Христовим!

Понад 2 тис. років тому у світ прийшов Спаситель – той, хто взяв на себе гріхи людей і дарував нам надію на спасіння. До християнської європейської цивілізації наша країна належить вже понад тисячу років, але саме сьогодні народжується знову. І наші плани змінити життя всіх громадян України на

краще здійсниться лише за умови, що ми шануватимемо Бога, не будемо порушувати святих його заповідей, наша віра буде міцною та непохитною. А по вірі й воздасться.

Різдво Христове завжди, а тепер ще більше, є великим та важливим святом для кожного з нас, особливо для захисників Вітчизни, для захисників України. Ісус казав, що «немає більше від тієї любові, як хто душу свою покладе за друзів своїх». Отож, у ці святкові дні особливо молимося за наших воїнів, і хай Господь збереже їхні життя. Глибинна суть сьогоднішнього свята – віра, надія, любов і особливо – мир. Бо коли янголи сповіщали про народження Спасителя, то звучали і такі слова: «Слава во вишніх Богу, і на землі мир».

Дорогі співвітчизники!

Я радий, що в Україні збереглися чудові народні звичаї – вертепи та колядки. Тож нехай сьогодні у кожній хаті обов'язково буде смачна українська кутя, хай в Україну прийде довгоочікуваний Божий мир, і хай Господь благословить кожну українську родину та кожного українця.

У день Христового Різдва давайте вітати один одного словами, які українці повторювали протягом багатьох століть: «Христос народився! Славимо його!» (*Офіційне інтернет-представництво Президента України (www.president.gov.ua). – 2015. – 6.01*).

Президент взяв участь у Різдвяному богослужінні.

У свято Різдва Христового Президент України П. Порошенко разом із дружиною Мариною і дітьми взяв участь у святковому богослужінні в Манявському Хресто-Воздвиженському чоловічому монастирі, що в с. Манява Богородчанського району Івано-Франківської області.

Службу на честь Різдва відправили митрополит Івано-Франківський і Галицький УПЦ КП Іоасаф та настоятель монастиря отець Паісій.

Після завершення богослужіння Президент відвідав виставу вертепу й поспілкувався з вірянами, які прийшли на Різдвяну службу. Разом з усіма президентська родина заспівала різдвяні колядки.

П. Порошенко привітав присутніх зі святом Різдва й побажав миру, злагоди та благополуччя у 2015 р.

Президент подарував монастирю Києво-Печерську ікону Божої Матері (*Офіційне інтернет-представництво Президента України (www.president.gov.ua). – 2015. – 7.01*).

Президент П. Порошенко підписав Закон України «Про Державний бюджет України на 2015 рік». Документ був прийнятий Верховною Радою 29 грудня (*Офіційне інтернет-представництво Президента України (www.president.gov.ua). – 2014. – 31.12*).

Президент П. Порошенко засудив напад на редакцію паризької газети *Charlie Hebdo*, унаслідок чого загинуло 12 осіб, і зазначив, що Україна солідарна з усім світом у боротьбі з тероризмом. Про це йдеться в повідомленні Президента у Twitter, передає УНН.

«Мої співчуття родинам жертв і всьому народу Франції. Я засуджую жорстокий напад на журналістів у Парижі. В Україні завжди була, є і буде нульова толерантність до тероризму, і ми солідарні з усім світом в боротьбі з тероризмом», – зазначив він.

Нагадаємо, 7 січня в Парижі було вчинено озброєний напад на редакцію французького журналу *Charlie Hebdo*, відомого своєю гострою соціально-політичною сатирою й карикатурами на ісламську тематику.

У результаті атаки загинули 12 людей, у тому числі двоє поліцейських, щонайменше 10 отримали поранення. Президент Франції Ф. Олланд у своїй екстреній заяві назвав згадані події «терористичним актом». За свідченнями очевидців, нападники, озброєні автоматами Калашникова й гранатометами, вигукували звернення до Пророка та «Аллах акбар».

У французькій столиці та регіоні активізовано найвищий рівень контртерористичної операції «Віжіпірат» з метою затримання нападників, які зникли з місця подій одразу після атаки (*Українські Національні Новини* (<http://www.unn.com.ua>). – 2015. – 8.01).

Президент П. Порошенко провів робочу нараду з керівниками силових відомств за участі секретаря РНБО України.

Під час наради головну увагу було приділено аналізу ситуації в зоні проведення антитерористичної операції та стану виконання мінських домовленостей. Також були порушені питання щодо дотримання режиму припинення вогню, рівня матеріально-технічного забезпечення військ і стану виконання рішень РНБО щодо пропускового режиму на лінії розмежування та заходів з протидії фінансуванню тероризму.

Президент України наголосив на необхідності посилення заходів із протидії терористичним загрозам. «Активізація терористів та їхні спроби провокувати Збройні сили України потребують наших рішучих дій», – зазначив він.

Президент доручив активізувати зусилля зі звільнення українських військових, які перебувають у полоні терористів. «Завдяки розвідці та СБУ ми володіємо інформацією про місцезнаходження та кількість наших військових, які зараз перебувають під арештом незаконних збройних формувань. Ми маємо зробити все для їх якнайшвидшого визволення», – підкреслив глава держави.

Під час наради міністр оборони представив Президенту України кроки щодо реформування міністерства та перші результати спільної з волонтерами роботи з матеріально-технічного забезпечення військ.

Президент доручив СБУ посилити контроль на пропускових пунктах щодо недопущення контрабанди. Також глава держави доручив

Антитерористичному центру забезпечити проходження через пропускні пункти лише оформлених вантажів зареєстрованих підприємств.

Секретар РНБО України доповів Президенту про ситуацію на Сході України й повідомив про те, що «для проведення комплексних антитерористичних заходів перетин через лінію зіткнення у зоні АТО буде обмежено до семи транспортних коридорів, а усі інші шляхи буде перекрито».

У нараді взяли участь міністр оборони України С. Полторак, начальник Генерального штабу ЗСУ В. Муженко, начальник Державної прикордонної служби України В. Назаренко, міністр інформаційної політики України Ю. Стець, радник Президента України, представник волонтерських організацій Ю. Бірюков, керівник Антитерористичного центру В. Грицак (*Офіційне інтернет-представництво Президента України (www.president.gov.ua). – 2015. – 4.01*).

Президент України, Верховний головнокомандувач Збройних сил України П. Порошенко під час робочої поїздки в Житомирську область передав військовослужбовцям частин Збройних сил понад 150 од. військової техніки та озброєння, виготовлених або відновлених підприємствами оборонно-промислового комплексу України.

На військовому аеродромі смт Озерне Президент вручив сертифікати на техніку, озброєння та стрілецьку зброю, а також на два військові літаки МІГ-29 і два – СУ-27.

Звертаючись до військових, глава держави привітав їх з Новим родом та Різдвом Христовим і висловив сподівання, що 2015 р. стане для України роком перемоги й роком миру. «Нова українська армія буде опорою і гарантом незалежності та територіальної цілісності держави. Для мене велика честь бути Верховним головнокомандувачем такого війська», – наголосив глава держави.

Серед техніки, що була передана на потреби армії, – бойові машини піхоти та десанту, транспортери, військові джипи КрАЗ «Спартан», автоматичні міномети, штурмова стрілецька зброя. Глава держави ознайомився зі зразками озброєння і військової техніки.

Президент висловив подяку керівництву й трудовим колективам Державного концерну «Укроборонпром», Житомирського бронетанкового заводу, Харківського автомобільного ремонтного заводу, Шепетівського ремонтного та Кременчуцького автомобільного заводів, науково-виробничого об'єднання МВС «Форт», усім, хто долучився до надзвичайно важливої справи створення та відновлення військової техніки.

П. Порошенко наголосив на тому, що захисники Вітчизни мають бути забезпечені всім необхідним. Президент відзначив велику роботу волонтерів у питаннях забезпечення армії та в процесах реформи Міністерства оборони і висловив переконання, що залучення громадських активістів до роботи Міністерства оборони сприятиме якнайшвидшій модернізації як самого

відомства, так й армії в цілому.

Також Президент вручив державні нагороди військовослужбовцям **(Офіційне інтернет-представництво Президента України (www.president.gov.ua). – 2015. – 5.01).**

Президент П. Порошенко заслухав доповідь Генерального прокурора В. Яреми та т. в. о. міністра внутрішніх справ В. Паскала про перебіг розслідування обставин дорожньо-транспортної пригоди в Донецькій області 5 січня, під час якої загинули та отримали травми військовослужбовці Національної гвардії України.

За дорученням Президента буде створена «гаряча» телефонна лінія при Міністерстві внутрішніх справ, за якою повідомлятимуть про стан здоров'я військовослужбовців, які потрапили в ДТП. Крім того, Президент доручив створити спеціальну комісію на чолі із заступником головного військового прокурора Генеральної прокуратури М. Якубовським для з'ясування причин і встановлення винних у автокатастрофі та загибелі людей. До її складу ввійшли шість слідчих Генеральної прокуратури.

В. Ярема повідомив, що в ДТП загинули 12 військових. Результати тесту на алкоголь водія КраЗу були негативними. Ведеться розслідування та опрацьовуються версії причин ДТП, зокрема дві основні – порушення правил дорожнього руху й несправність автобусу, яким їхали військові.

П. Порошенко доручив провести термінову прес-конференцію для того, щоб поінформувати суспільство про обставини трагедії **(Офіційне інтернет-представництво Президента України (www.president.gov.ua). – 2015. – 6.01).**

Президент України провів зустріч з директором Європейського бюро з боротьби з шахрайством Д. Кесслером, якого було обрано одним із членів конкурсної комісії з обрання директора Національного антикорупційного бюро.

«Одним з найголовніших пріоритетів у 2015 р. є принципова, послідовна та ефективна боротьба з корупцією», – наголосив Президент України. При цьому він додав, що «покладає велику надію на досвід усіх обраних членів конкурсної комісії з обрання директора Національного антикорупційного бюро як на визнаних авторитетів, яким вдасться визначити достойного фахівця у сфері протидії корупції».

Президент України також повідомив, що перша зустріч усіх членів комісії для обговорення можливої кандидатури на посаду директора бюро запланована ще до 14 січня. «Ми не маємо права зволікати із затвердженням директора і початком роботи Антикорупційного бюро», – зауважив Президент.

У свою чергу Д. Кесслер подякував за довіру і висловив готовність активно включитися в процес підготовки й проведення першого установчого

засідання конкурсної комісії.

Першочерговим завданням новоствореного Антикорупційного бюро буде розслідування та повернення коштів, вкрадених режимом В. Януковича, створення спеціальної групи контролю за фінансовими ресурсами, які будуть виділені Європейським Союзом як гранти, кредити та спеціальні програми.

Глава держави також наголосив на тому, що успішна діяльність бюро буде особливо важливою для впровадження реформ і створення атмосфери довіри до України. «Ми хочемо змінити ситуацію, зламати стару корупційну систему і створити нову ефективну систему протидії корупції», – зауважив Президент.

Згідно з чинним законом, директор Національного антикорупційного бюро має приступити до роботи 24 січня 2015 р. Це також передбачено Коаліційною угодою («Забезпечення діяльності Національного антикорупційного бюро України з січня 2015 року. Проведення відкритого конкурсного відбору на посаду директора згідно із Законом України «Про Національне антикорупційне бюро України»») (*Офіційне інтернет-представництво Президента України (www.president.gov.ua)*. – 2015. – 3.01).

Вітання Прем'єр-міністра України А. Яценюка з Різдвом Христовим.
Дорогі співвітчизники!

Різдво приходить на нашу землю, огортає радістю наші домівки, несе світло і надію. Різдвяна подія розсіює темряву, долає розпач, підносить людину над буденністю, робить її кращою і впевненішою. Різдво Христове звеличує людський дух і земну справедливість. Ми зміцнюємося у нашій рішучості боронити все, що є таким дорогим і цінним для нас: наші родини і нашу країну, нашу волю і нашу гідність.

Різдво – час творити добро, висловлювати слова подяки, любові, пошани. Хай в ці дні ніхто навколо нас не почуватиметься забутим і полишеним, хай кожний в Україні відчує співучасть і підтримку, тепло і повагу, усвідомлення того, що за ним – цілий народ.

Хай Віфлеємська зірка, яку понад 2 тис. років тому побачили мудреці і яка сходить нині над Україною, вказує нам шлях до свободи і процвітання.

Миру вам, брати і сестри, щастя і благополуччя. Христос рождається! Славимо його!

Прем'єр-міністр України А. Яценюк
(*Урядовий портал (www.kmu.gov.ua)*). – 2015. – 6.01).

Прем'єр-міністр України А. Яценюк висловив співчуття у зв'язку з трагедією, що відбулася в Парижі 7 січня. Про це глава уряду сказав, виступаючи в Німецькому товаристві зовнішньої політики в четвер, 8 січня, у рамках офіційного візиту до Берліна.

«Ми сумуємо й молимося за тих, хто втратив життя, за сім'ї, які

втрапили своїх рідних, – наголосив А. Яценюк. – Хтось може сказати: те, що відбувається в Україні – антитерористична операція проти очолюваних Росією терористів – не торкнеться нас. Але це сталося. Це сталося в Канаді, Австралії, Бельгії. Учора це сталося у Франції». Він підкреслив, що Російська Федерація «вирішила захопити і незаконно анексувати Крим та східні регіони України»: «Президент Путін вирішив розпочати цю агресивну військову операцію, розв'язати війну проти українського народу». Прем'єр-міністр наголосив, що конфлікт, який триває в Україні, – це не лише конфлікт між Україною та Росією: «Це глобальне питання. Ми боремося за свою незалежність, за нашу свободу, нашу країну, нашу землю» (*Урядовий портал (www.kmu.gov.ua)*). – 2015. – 8.01).

Члени уряду розпочинають поїздки в регіони України.

«Ми розпочинаємо поїздки міністрів по всіх регіонах України, щоби мати відкритий діалог і пояснювати людям нашу політику, цілі, які ми сповідуємо, і як ми будемо досягати результату», – сказав Прем'єр-міністр України А. Яценюк на засіданні уряду України в п'ятницю, 9 січня.

Глава уряду наголосив, що серед урядових реформ, підтриманих парламентом України – бюджетна децентралізація.

«Треба, щоб в кожній області ми ще раз всім пояснили: просили додаткових прав, уряд віддав частину повноважень на місця – тепер цими повноваженнями місцеві органи влади повинні скористатися на благо громадян на кожній території», – додав він (*Урядовий портал (www.kmu.gov.ua)*). – 2015. – 9.01).

Украине, помимо программы МВФ, требуется еще 15 млрд дол. для экономического роста.

Министр экономического развития и торговли Украины А. Абрамовичус считает, что стране необходима сумма в размере 15 млрд дол. для стабилизации финансовой системы и экономического роста, помимо программы Международного валютного фонда. Об этом он сообщил в интервью изданию DW.

Что касается экономических прогнозов на текущий год, то министр отметил улучшение ряда показателей. «На 2014 г. прогнозировали [экономический] спад в 10 %, а по факту он будет 7–7,5 %. То есть рецессия оказалась не такой большой, как ожидалось, хотя предпосылок для этого было много. В текущем году мы ожидаем дальнейшего экономического спада в размере 4,3 % ВВП в расчете на весь год. Такие параметры закладываются в бюджет. Но в том случае, если Украина получит дополнительную финансовую помощь, если мы стабилизируем финансовую систему, то вернется уверенность бизнеса, и тогда, я думаю, уже во втором полугодии начнется экономический рост», – выразил уверенность А. Абрамовичус.

Сегодня, по его словам, на экономическую ситуацию в стране очень сильно влияет и военный конфликт на Востоке Украины (*Минфин.com.ua* (<http://minfin.com.ua>). – 2015. – 8.01).

6 січня міністр аграрної політики та продовольства О. Павленко зустрівся з послом США в Україні Д. Пайеттом.

Під час зустрічі О. Павленко повідомив, що Міністерство аграрної політики та продовольства насамперед сфокусовано на дерегуляцію. У державному управлінні є багато функцій, що дублюються, зокрема в ліцензуванні, сертифікації тощо. Маємо покращити умови ведення бізнесу та зробити всі процедури прозорими.

Нині проводиться інтенсивна діяльність у робочих групах, сформованих із фахівців Мінагрополітики та представників Європейської комісії, США, експертів різних міжнародних організацій, для напрацювання питань, пов'язаних з дерегуляцією галузі. Міністр аграрної політики та продовольства України поінформував про реформування відомства, яке він очолює. У цьому контексті проводяться консультації з іноземними фахівцями, зокрема із США, для запозичення досвіду та кращих практик управління. Він звернув увагу Д. Пайетта, що наразі для міністерства одним з першочергових завдань є «боротьба з корупцією, а це – дерегуляція, ефективні управлінці та приватизація».

Проводиться велика робота з державними підприємствами, що перебувають у сфері управління Мінагрополітики. Відбувся ряд звільнень неефективного менеджменту. Далі здійснюватиметься робота з поліпшення середовища на цих підприємствах для подальшого їх розвитку. Співрозмовники порушили також питання приватизації, яка обов'язково проводитиметься на чесних і прозорих умовах, де кожний охочий матиме доступ до торгів.

Ішлося й про укладання нових міжнародних контрактів, збереження існуючих, оскільки це імідж держави загалом.

Щодо земельної реформи міністр сказав, що «це складне питання, наразі воно дискутується у Верховній Раді». Але, попри це, створено робочі групи, де вносяться пропозиції щодо довгострокового кредитування аграрного сектору, також вирішуються питання: що робити з державною землею, аби вона приносила дохід у бюджет.

О. Павленко розповів про діалог з Єврокомісією щодо відкриття європейських ринків: «Сподіваємося, що цього року будуть вирішені питання регуляторні, закрито проблеми, пов'язані із синхронізацією, для виходу нашого продукту на європейський ринок».

Міністр аграрної політики та продовольства України розповів Д. Пайетту, що проводиться спільна робота з іншими міністерствами. Нині готується пакет реформ, щоб залучити інвестиції в Україну, і «ми розраховуємо, що це буде близько 25 млрд дол. США». Є амбітний план досягти виробництва аграрної продукції в 100 млн т.

Зі свого боку посол США Д. Пайетт привітав здійснені кроки й сказав, що його країна завжди підтримувала Україну та нині готова надавати допомогу для найшвидшого її відродження (*Урядовий портал (www.kmu.gov.ua)*). – 2015. – 5.01).

Міноборони відзвітувало про витрати на армію у 2014 р.

У 2014 р. на Міноборони було передбачено 27 млрд 346,3 млн грн, або 1,79 % ВВП. Про це йдеться в прес-релізі, розданому на прес-конференції міністра оборони С. Полторака.

З цих коштів майже 4 млрд пішли на розвиток озброєння та військової техніки, трохи більше мільярда – на підготовку Збройних сил, 22,2 млрд – на утримання армії.

Крім того, Міноборони отримало 153,3 млн грн у вигляді благодійної допомоги, з яких 141 млн пішов на матеріально-технічне забезпечення, решта – на ліки.

Також міністерство отримало допомогу в натуральній формі на 391 млн грн (бронежилети, шоломи, транспортні засоби, їжу, засоби зв'язку, роботи, ліки тощо).

При цьому в повідомленні визнається, що при освоєнні коштів «були допущені певні недоліки та помилки», зокрема не вдалося достатньо якісно протистояти старим корупційним схемам і неготовність профільних підприємств.

У бюджеті на 2015 р. на Міноборони передбачено вже 44,6 млрд грн, або 2,6 % ВВП (*Економічна правда (www.epravda.com.ua)*). – 2015. – 8.01).

Національна комісія з цінних паперів та фондового ринку (НКЦПФР) підписала черговий меморандум про взаєморозуміння та співпрацю з Агентством США з міжнародного розвитку USAID. Двосторонній меморандум підписано у рамках Програми «Розвиток фінансового сектору» (FINREP-II).

У першу чергу документ спрямований на впровадження нового проекту «Плану управління корупційними ризиками», що передбачено Програмою, зокрема виявлення та проведення аналізу функцій комісії, які уразливі до корупції, а також розробку власного плану управління такими ризиками в регуляторі.

Як зазначають фахівці комісії, підписання цього меморандуму дасть змогу визначити ризики з урахуванням міжнародного досвіду, пріоритети й прийнятні заходи з мінімізації або захисту від ризиків, пов'язаних з корупцією в державних органах. Так, така співпраця спрямована на підвищення стабільності фінансового сектору та відновлення до нього довіри населення, а також запобігання корупційних дій в установах цього сектору (*Урядовий портал (www.kmu.gov.ua)*). – 2015. – 5.01).

Оподатковуватиметься не вся пенсія, а лише сума перевищення понад 3654 грн. На цьому наголосив заступник міністра фінансів Д. Фудашкін на брифінгу в Будинку уряду 6 січня, де йшлося про новації в сфері оподаткування.

У пакеті податкових змін передбачено зниження порогу для оподаткування пенсій з 10 тис. грн до трьох мінімальних заробітних плат, на сьогодні це 3654 грн. «Оподаткуванню підлягає виключно сума перевищення, а не сума всієї пенсії», – наголосив Д. Фудашкін (*Урядовий портал (www.kmu.gov.ua)*). – 2015. – 6.01).

У 2015 р. забезпечення вільного доступу громадян та інвесторів до генеральних планів міст залишається пріоритетним питанням для служб містобудівного кадастру всіх рівнів. На цьому наголосив віце-прем'єр-міністр, міністр регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства Г. Зубко під час робочої наради в Мінрегіоні.

За його словами, публічність містобудівної документації усуває ризики корупції та сприяє розвитку територій населених пунктів. Він наголосив, що в 2015 р. органи влади на місцях повинні в повному обсязі забезпечити доступ до генпланів населених пунктів. Віце-прем'єр-міністр доручив управлінню містобудування, архітектури та планування територій Мінрегіону надавати органам влади на місцях консультаційну, методичну допомогу та здійснювати постійний моніторинг щодо забезпечення вільного доступу до генпланів.

В управлінні навели дані моніторингу щодо забезпечення доступу до містобудівної документації в мережі Інтернет, які показують, що за підсумком 2014 р. на веб-сайтах розміщено 169 генеральних планів міст, що становить 40 % від наявних генеральних планів. Також у вільному доступі – 94 генеральні плани селищ міського типу та 1181 генплан сільських населених пунктів.

Також на сьогодні забезпечено вільний доступ до 132 детальних планів територій, 17 планів зонування територій, сім схем планування територій областей, 21 схеми планування територій районів і 53 од. іншої містобудівної документації.

Місцеві органи влади також забезпечили публікацію 3372 од. містобудівної документації в місцевій друкованій пресі.

Нагадаємо, у минулому році уряд прийняв рішення щодо забезпечення вільного доступу громадськості до містобудівної документації, у тому числі в електронній формі (*Урядовий портал (www.kmu.gov.ua)*). – 2015. – 6.01).

В Україні з 1 січня 2015 р. починають видавати біометричні закордонні паспорти. Про це повідомила прес-служба Міністерства закордонних справ України, передає УНН.

Як зазначається, запровадження «біометричних» паспортів є важливим елементом другого етапу плану дій з лібералізації ЄС візового режиму для громадян України.

«Разом з тим подорожувати до держав Шенгенської зони без віз із використанням біометричного паспорта громадяни України зможуть лише після прийняття Європейською комісією висновку про виконання Україною усіх критеріїв другої фази плану дій та після прийняття Радою ЄС і Європейським парламентом рішення про вилучення України з переліку держав з візовим режимом в'їзду та включення нашої держави до переліку країн, громадяни яких не потребують віз для короткострокових (до 90 днів) поїздок до держав-учасниць Шенгенської угоди», – ідеться в повідомленні.

Як зазначає МЗС, паспорти громадянина України для виїзду за кордон, оформлені та видані до 1 січня 2015 р., є чинними протягом терміну, на який їх було видано, і замінювати їх на нові біометричні немає необхідності (*Українські Національні Новини (<http://www.unn.com.ua>). – 2015. – 1.01*).

ПОЛІТИКА

В понеділок, 5 январа, в Берліне состоялась встреча по Донбассу.

Встреча представителей министерств иностранных дел стран так называемой «нормандской четверки» – России, Германии, Франции и Украины – по урегулированию ситуации на Донбассе состоялась в Берлине в понедельник. Как сообщили источники в местных дипломатических кругах, встреча проходила в МИД ФРГ в закрытом от прессы режиме.

Ранее главы МИД России, Украины, Германии и Франции в ходе телефонного разговора подчеркнули необходимость скорейшего созыва контактной группы по урегулированию ситуации на Донбассе (*Корреспондент.net (<http://korrespondent.net>). – 2015. – 5.01*).

Зустріч у «нормандському форматі» між представниками МЗС Німеччини, Франції, Росії та України в Берліні дала «легкі зрушення». Про це УНН повідомляє з посиланням на телерадіокомпанію «Німецька хвиля».

За підсумками зустрічі на рівні політдиректорів, що відбулася в зовнішньополітичному відомстві ФРН у понеділок, 5 січня, було оголошено, що сторонам вдалося зробити певні кроки в напрямі виходу з кризи.

У повідомленні німецького МЗС вказується, зокрема, що розмова представників чотирьох країн була «конструктивною і привела до зрушень, однак відповіді на багато питань, очевидно, ще належить знайти».

У найближчі дні консультації дипломатів продовжаться.

Раніше Президент П. Порошенко заявив, що 15 січня у столиці Казахстану Астані також відбудеться зустріч керівників України, Росії, Німеччини та Франції щодо врегулювання ситуації на Донбасі. Після цього в

Адміністрації президента Казахстану підтвердили готовність провести зустріч у «нормандському форматі».

Нагадаємо, Франція й Німеччина поставили під сумнів, що чотиристороння зустріч щодо врегулювання конфлікту в Україні відбудеться наступного тижня в столиці Казахстану (*Українські Національні Новини* (<http://www.unn.com.ua>). – 2015. – 6.01).

Главы МИД РФ и Германии договорились продолжать контакты по Украине. Ф.-В. Штайнмайер и С. Лавров подчеркнули важность неукоснительного выполнения сторонами конфликта минских договоренностей.

Министр иностранных дел России С. Лавров в телефонном разговоре с немецким коллегой Ф.-В. Штайнмайером высказался за закрепление позитивной тенденции в урегулировании украинского кризиса после встречи 5 января на уровне политдиректоров. Об этом сообщает пресс-служба российского внешнеполитического ведомства.

Министры отметили необходимость «закрепления наметившейся позитивной тенденции в мирном урегулировании внутриукраинского кризиса путем обеспечения режима перемирия, продолжения процесса обмена пленными, решения гуманитарных проблем в регионе, скорейшего начала подлинной конституционной реформы с участием всех регионов и политических сил Украины».

Ф.-В. Штайнмайер и С. Лавров подчеркнули важность «неукоснительного выполнения сторонами конфликта при международном содействии минских договоренностей».

Кроме того, «было условлено продолжить контакты в связи с ситуацией в Украине в двустороннем и “нормандском” форматах на различных уровнях», рассказали в МИД РФ (*Корреспондент.net* (<http://korrespondent.net>). – 2015. – 7.01).

Рада Безпеки ООН може провести зустріч по Україні протягом місяця. Про це повідомляє ТАСС з посиланням на постпреда Чилі при організації К. Меле, передає УНН.

«Литва та Сполучене Королівство запросили, щоб ми зайнялися цією темою. Так що цілком можливо, що протягом місяця Рада Безпеки обговорить її», – зазначив К. Меле.

Раніше стало відомо, що МЗС України вважає можливою зустріч у «нормандському» форматі на рівні міністрів (*Українські Національні Новини* (<http://www.unn.com.ua>). – 2015. – 6.01).

На першому засіданні Європарламенту у 2015 р. заплановано обговорення ситуації в Україні, за результатами чого євродепутати

мають ухвалити відповідну резолюцію. Про це йдеться в проекті порядку денного засідання Європарламенту, яке відбудеться з 12 по 15 січня в Страсбурзі, передає УНН.

«Заява віце-президента Єврокомісії, високого представника ЄС із зовнішніх справ та політики безпеки. Ситуація в Україні», – ідеться в проекті документа, де попередньо заява щодо України має бути озвучена 13 січня.

15 січня європарламентарі мають проголосувати за резолюцію щодо ситуації в Україні.

Нагадаємо, глава Ради ЄС Д. Туск заявив, що має намір переконати Євросоюз у необхідності бути пильним щодо Сходу та одночасно спонукати Росію до встановлення діалогу (*Українські Національні Новини* (<http://www.unn.com.ua>). – 2015. – 6.01).

Адміністрація США вважає, що її погляди на режим санкцій щодо Росії збігаються з позицією Європи, переконаність у цьому висловив офіційний представник Білого дому Д. Ернест, передає УНН з посиланням на «РИА “Новости”».

Д. Ернест наголосив, що «успіх режиму санкцій залежить від єдності думок у коаліції». За його словами, односторонні американські санкції «не мали б такого впливу, як ті обмеження, які введені» спільно з Європою.

Д. Ернест упевнений, що «з часом санкції будуть ставати все більш кусючими». «Я вважаю, що у нас є єдність позицій з цього приводу», – сказав він.

Раніше Ф. Олланд в інтерв'ю радіостанції «Франс Інтер» висловився за припинення режиму санкцій щодо Росії (*Українські Національні Новини* (<http://www.unn.com.ua>). – 2015. – 6.01).

Уряд регіону Бельгії – Фландрії – виділив 82,5 тис. євро на забезпечення прав людини і розвиток демократії в Україні. Про це кореспондентів «Укрінформу» у Брюсселі повідомили у фламандському уряді. «Реагуючи на триваючу кризу у сфері безпеки в Україні, Рада Європи розробила невідкладні заходи щодо забезпечення прав людини, проведення конституційної реформи, виборів, зміцнення потенціалу та підтримки громадянського суспільства», – ідеться в повідомленні.

Як зазначається, прем'єр-міністр Г. Буржуа вирішив підтримати діяльність Міжнародної консультативної ради з грантом 82,5 тис. євро, що має стати внеском у процес деескалації цього небезпечного конфлікту на кордонах Європи.

Наголошується, що фламандський уряд виступає за дипломатичне вирішення кризи і підтримує політику ЄС щодо подальшої лібералізації торгівлі з Україною, а також щодо політики санкцій з метою тиску на Росію (*Економічна правда* (www.epravda.com.ua). – 2015. – 6.01).

«Правий сектор» відмовився від переходу на службу за контрактом зі Збройними силами. Про це заявив радник Президента Ю. Бірюков, передає УНН з посиланням на 5 канал.

«Я особисто запропонував “Правому сектору” схему повної легалізації. Зокрема, було запропоновано багато варіантів, що передбачають обов’язкову службу за контрактом. Вони від неї відмовилися», – сказав він.

Ю. Бірюков зазначив, що Збройні сили – це насамперед дисципліна, порядок, система субординації, командування. Коли ж патріотичний підрозділ хоче бути легальним, але при цьому автономним і нікому не підпорядковуватися – це зі сфери наукової фантастики, вважає він.

Нагадаємо, що в жовтні 2014 р. один з комбатів «Правого сектору» розповів, що батальйони Добровольчого українського корпусу (ДУК) не підпорядковані Україні (*Українські Національні Новини* (<http://www.unn.com.ua>). – 2015. – 6.01).

В ДНР приказали поставити на воинский учет всех 17-летних граждан.

Глава самопровозглашенной Донецкой народной республики А. Захарченко выдал распоряжение «О проведении в 2015 году первоначальной постановки граждан 1998 года рождения на воинский учет». Об этом сообщается на сайте Донецкой городской администрации.

В городах и районах Донецкой народной республики должны быть созданы комиссии по первоначальной постановке граждан на воинский учет. Также указанным распоряжением рекомендовано «местным органам власти, руководителям предприятий, учреждений и организаций, независимо от их подчинения и форм собственности, обеспечить выполнение мероприятий, связанных с подготовкой и проведением первоначальной постановки граждан на воинский учет». До 10 апреля 2015 г. военному комиссару ДНР поручено проинформировать администрацию А. Захарченко об итогах проведения мероприятий.

Напомним, ранее в ДНР заявили о национализации украинских госпредприятий (*Корреспондент.net* (<http://korrespondent.net>). – 2015. – 8.01).

У Києві багатотисячним смолоскипним маршем вшанували С. Бандеру.

1 січня 2015 р. в Києві відбулася багатотисячна смолоскипна хода, приурочена до 106-ї річниці з дня народження провідника ОУН, Героя України С. Бандери, передає УНН з посиланням на прес-службу Всеукраїнського об’єднання «Свобода».

Маршем центральними вулицями української столиці пройшли активісти Всеукраїнського об’єднання «Свобода», «Правого сектору», бійці

добровольчих батальйонів і небайдужі кияни та гості столиці. Акція завершилася велелюдним віче на майдані Незалежності.

Захід розпочався біля пам'ятника Т. Шевченку, звідки учасники пройшли смолоскипним маршем до центральної площі України. Активісти тримали плакати з націоналістичними гаслами, цитатами С. Бандери, партій, державні та повстанські стяги, а також портрети провідника ОУН.

Лідер ВО «Свобода» О. Тягнибок, виступаючи на вічі, наголосив, що Україна буде сильною державою тоді, коли суспільство дотримуватиметься життєвих орієнтирів С. Бандери, а державна політика здійснюватиметься на основі ідеології, яку він сповідував, – ідеології українського націоналізму.

На акції також виступали нардепи, члени проводу «Правого сектору», очільник Конгресу українських націоналістів, представник ВО «Тризуб». Віче на майдані Незалежності завершилося спільною молитвою за Україну та її героїв, а також виконанням національного славня (*Українські Національні Новини* (<http://www.unn.com.ua>). – 2015. – 1.01).

Офіс телеканалу «Інтер» закидали цеглою та камінням.

3 січня 2015 р. о 16:12 на офіс телеканалу «Інтер» було здійснено напад: цеглою та камінням розбито скло вхідної зони на першому поверсі. Ніхто із співробітників телеканалу не постраждав, передає УНН з посиланням на прес-службу телеканалу.

«На тлі істерії, штучно сфабрикованої навколо “Інтеру” протягом останніх декількох днів, фізичний напад на офіс компанії і пошкодження майна телеканалу “Інтер” ми вважаємо ще однією провокацією і спробою тиску на канал», – йдеться у повідомленні.

За інформацією прес-служби телеканалу, кілька людей з групи нападників (їх було близько 20 осіб у масках) затримано представниками органів внутрішніх справ України.

У прес-службі також наголосили, що телеканал «Інтер» дотримується принципів верховенства закону і виступає за повагу та цивілізоване ставлення як до глядачів, так і до виробників телевізійного продукту.

Нагадаємо, у новорічну ніч на телеканалі «Інтер» транслювався запис новорічної програми, у якій виступив, зокрема, депутат Держдуми Росії співак Й. Кобзон, оголошений в Україні персоною нон-грата. У цій же програмі звучали пісні у виконанні інших російських «зірок», які публічно висловлювалися на підтримку сепаратистів на Сході України, – Валерії, О. Газманова, М. Баскова.

Як повідомляв УНН, міністр інформаційної політики Ю. Стець повідомив, що ініціюватиме законопроект щодо заборони появи на українських телеекранах та в радіоефірах осіб, які є персонами нон-грата в Україні.

Секретар РНБО О. Турчинов надіслав керівнику Нацради з питань телебачення та радіомовлення лист з вимогою анулювати ліцензію на мовлення телеканалу «Інтер» (*Українські Національні Новини*

(<http://www.unn.com.ua>). – 2015. – 3.01).

На думку політолога О. Голобуцького недоторканність нардепів потрібно зберегти.

Блок П. Порошенка постійно заявляє про скасування депутатської недоторканності, але в них немає 226 голосів для того, щоб за це проголосувати. Про це зазначив в ексклюзивному коментарі УНН політолог О. Голобуцький.

Свою думку він підтвердив тим, що у Блоку П. Порошенка вже під час ухвалення бюджету були проблеми, коли близько 15 людей голосувало проти лінії фракції. «Я не вважаю, що потрібно повністю скасовувати депутатську недоторканність, оскільки ми, поки що, живемо не у правовій державі. А заяви про зняття недоторканності – це популізм і завжди був популізм за усіх влад», – зазначив політолог. На його думку, один опозиціонер, людина, яка не погоджується з діями влади, сильніша, ніж 10 злочинців чи корупціонерів, які сховалися за депутатським мандатом.

На запитання УНН, чи потрібна депутатська недоторканність, О. Голобуцький відповів, що її просто можна дещо змінити. «Можна трохи прибрати недоторканності, але додати депутату більше повноважень. Наприклад, дати їм можливість заходити в будь-яке приміщення будь-якого офісу без проблем. Але огульно казати, що недоторканність це непотрібно – це популізм, який використовують усі політичні сили», – наголосив політолог.

На його думку, Блок П. Порошенка і надалі виступатиме за скасування депутатської недоторканності, але в них не вистачить голосів, щоб за це проголосувати. «Щонайменше, до літа це точно не буде ухвалено», – переконаний О. Голобуцький.

Як повідомляв УНН, народний депутат з Блоку П. Порошенка Ю. Луценко заявив, що скасування депутатської недоторканності відбудеться в поточному році під час внесення «ступінчатих» змін до Конституції України (*Українські Національні Новини* (<http://www.unn.com.ua>). – 2015. – 6.01).

ЕКОНОМІКА

Європейський Союз пропонує Україні додатково 1,8 млрд євро макрофінансової допомоги. Об этом говорится в сообщении Европейской комиссии.

«Конфликт в восточной части страны был тяжелым бременем для экономики. Сегодня комиссия предложила новую макрофинансовую помощь (MFA) Украине до 1,8 млрд евро в среднесрочных кредитах», – сказано в пресс-релизе.

Согласно сообщению, новая программа должна быть утверждена Европейским парламентом и Советом министров ЕС.

Дополнительная финпомощь может помочь Украине «экономически и финансово» с проблемой слабого платежного баланса и финансовой ситуации в целом. «Украина не одинока. Наши действия говорят громче, чем слова. Европейский Союз предоставил беспрецедентную финансовую поддержку, и наше сегодняшнее предложение доказывает, что мы готовы продолжать оказывать такую поддержку», – сказал глава Еврокомиссии Ж.-К. Юнкер.

Он отметил, что «солидарность идет рука об руку с обязательствами по реформам», которые необходимы Украине. «Мы хотим помочь украинскому правительству осуществить программу реформ на практике и вызвать реальные перемены в стране», – рассказал Ж.-К. Юнкер.

Напомним, в рамках финансового сотрудничества с ЕС Украина в ноябре 2014 г. получила кредит в сумме 260 млн евро (второй и третий транш макрофинансовой помощи ЕС).

Общая поддержка Украины Евросоюзом в рамках макрофинансовой помощи составляет 1,61 млрд евро (*Минфин.com.ua* (<http://minfin.com.ua>). – 2015. – 8.01).

Миссия Международного валютного фонда 8 января начинает в Киеве свою работу.

«Согласно договоренности с органами власти страны, команда специалистов миссии МВФ начинает свою работу в Киеве 8 января сразу после православного Рождества», – говорится в сообщении пресс-службы представительства фонда в Украине.

Ожидается, что эксперты завершат свою работу до конца января.

Как сообщал «Минфин» ранее, Премьер-министр А. Яценюк пообещал, что изменения в Госбюджет-2015 будут внесены не позднее 15 февраля этого года, в том числе после консультаций с международными организациями (*Минфин.com.ua* (<http://minfin.com.ua>). – 2015. – 8.01).

Європейська комісія на консультаціях з Україною не стала висувати вимог про скасування імпорتنих мит і не розглядає можливості скасування преференційного режиму в торгівлі з Україною. Про це «Європейській правді» повідомили джерела з української та європейської сторони, також це впливає з відповіді представництва Євросоюзу в Україні на запит видання.

«В даний момент не розглядається можливість того, щоби ми зупинили дію преференційного режиму», – ідеться в офіційному коментарі представництва.

Як повідомляла «Європейська правда», запровадження нових імпорتنих мит було ініціативою уряду А. Яценюка. Метою цих заходів названа потреба

стабілізації платіжного балансу. Водночас ця дія порушила ряд норм Угоди про асоціацію, інших домовленостей з ЄС і загрожувала скасуванням пільгового торговельного режиму з ЄС. У цьому разі мали відновитися мита для українських товарів, що експортуються до Євросоюзу.

У представництві визнали, що введення мит суперечить умовам одностороннього скасування мит з боку ЄС. «Автономні торговельні заходи, що впроваджені Євросоюзом, мали умову: Україна повинна була утримуватися від впровадження нових мит для європейських товарів, – заявили в диппредставництві. – Між тим законодавчий акт (про пільговий режим) дає Єврокомісії право діяти на свій розсуд, беручи до уваги виключні обставини, що склалися в Україні, включаючи платіжну кризу».

У заяві дипломатичного представництва немає чіткого твердження про те, що ЄС дав остаточну згоду на нове мито – це питання ще має бути вирішене згодом. Однак джерела «Європейської правди» з обох сторін стверджують, що така згода є майже напевною – за умови, якщо Україна не матиме претензій з боку Світової організації торгівлі та МВФ. «Для європейців ключовою є погодженість мит з МВФ, нас про це попередили ще до консультацій», – сказав один з українських співрозмовників.

«Перемовини між країнами-членами ще тривають, але головне, щоб не було порушень правил СОТ», – додав європейський співрозмовник.

У відповіді представництва ЄС також є фраза про те, що надалі «кращим майданчиком для консультацій про впровадження мит був би відповідний комітет СОТ (що опікується питаннями платіжного балансу країн-членів СОТ)» (*Економічна правда (www.epravda.com.ua). – 2015. – 8.01*).

Нацбанк перечислит в казну больше 65 млрд грн до 11 мая.

Вступивший в действие закон о Государственном бюджете Украины на 2015 год обязывает Национальный банк Украины перечислить в казну не менее 65,4 млрд грн своей прибыли до 11 мая 2015 г. Соответствующий документ опубликован в газете «Голос Украины».

Норма отчислений прибыли НБУ в госбюджет почти в три раза превышает прошлогодний показатель на уровне 22,807 млрд грн.

Закон предусматривает возможность частичной отсрочки перечислений от НБУ на основании его обращения при согласовании с Министерством финансов.

Установлено, что с начала года до 11 мая Нацбанк по требованию Минфина перечисляет в госбюджет средства в размере до 25 % от установленной нормы в соответствии с графиком Минфина.

Переходными положениями закона Нацбанку предоставлено право в I квартале 2015 г. перечислить в госбюджет не более 25 % годовой суммы прибыли.

Также установлено, что Нацбанк осуществляет отчисления в общие резервы, пока сумма общих резервов 2014, 2015 и 2016 г. не достигнет 3, 5 и 7 % объема денежно-кредитных обязательств Национального банка в эти

году відповідно.

Помимо цього, закон дозволяє українському уряду з погодження Національного банку в першому півроці провести обмін держоблігацій в його власності на нові облигації в таких же обсягах з терміном звернення до 20 років за ставкою до 5 % річних.

Як повідомлялося, голова НБУ В. Гонтарева на загальному прес-конференції повідомила, що Нацбанк в період 2014 р. шляхом викупу державних облигацій, переказів своєї прибутку і витрат валюты з резервів профінансував витрати держбюджету і платежі НАК «Нефтегаз України» на 175 млрд грн (*Минфин.com.ua* (<http://minfin.com.ua>). – 2015. – 5.01).

Україна к 6 січня експортувала майже 20 млн т зерна.

Експорт зерна з України з початку поточного маркетингового року (МГ, липень – червень) за станом на 6 січня становив 19,6 млн т, повідомила прес-служба Міністерства аграрної політики і продовольства.

Згідно повідомлення, в тому числі з країни вивезено 8,16 млн т пшениці, 7,61 млн т кукурузи і 3,63 млн т ячменю.

Як повідомлялося з посиланням на дані Мінагропроду, експорт зерна з України в 2013/2014МГ становив 32,4 млн т, що на 42,1 % більше, ніж в попередньому сезоні. В 2013 р. Україна збила рекордний урожай зернових – майже 63 млн т.

За даними Мінагропроду, за станом на 12 грудня в країні було намолочено 64,2 млн т зернових культур, в тому числі 27,6 млн т кукурузи (*Finance.ua* (<http://news.finance.ua>). – 2015. – 6.01).

Державне підприємство «НАЕК «Енергоатом» оголошило тендер на залучення поновлюваних кредитних ліній на 300 млн грн, 400 млн грн і 40 млн дол.

Згідно з оголошенням генкомпанії у «Віснику державних закупівель», усі лінії планується залучити терміном на один рік з моменту підписання кредитної угоди.

Кінцевий термін подачі заявок на участь у тендерах і розкриття пропозицій по гривневих лініях – 12 лютого, доларових – 13 лютого.

НАЕК очікує, що вартість обслуговування ліній на 300 млн грн не перевищить 75 млн грн, на 400 млн грн – не перевищить 100 млн грн, на 40 млн дол. – не перевищить 94,616 млн грн.

«Енергоатом» є оператором усіх чотирьох діючих АЕС України. Експлуатує 15 енергоблоків, оснащених водо-водяними енергетичними реакторами загальною встановленою електричною потужністю 13,835 ГВт (*Економічна правда* (www.epravda.com.ua). – 2015. – 6.01).

Українські підприємства 2014 р. почали активніше експортувати свою продукцію в Нідерланди, збільшивши частку експорту майже на чверть. Про це говорять дані товарообігу між двома країнами, які «Укрінформу» надали в Посольстві України в Нідерландах, розповів посол України в Нідерландах О. Горін.

За даними посольства, за дев'ять місяців 2014 р. експорт українських товарів у Нідерланди зріс майже на 23 % і сягнув понад 875 млн дол. Водночас імпорт із Нідерландів знизився на 18 % і становить близько 604 млн дол. Загалом товарообіг між двома країнами був на рівні 1,5 млрд дол.

Протягом року українські підприємства експортували в Нідерланди в основному зернові, жири та олії, чорні метали, насіння і плоди олійних рослин, відходи харчової промисловості, а також м'ясо та субпродукти.

У свою чергу, з Нідерландів в Україну доставляли перли, дорогоцінне або напівдорогоцінне каміння, техніку, пластмаси, фармацевтичну продукцію, живі дерева й рослини (*Економічна правда* (www.epravda.com.ua). – 2015. – 7.01).

Україна заплатила за ще два кораблі з вугіллям з Південноафриканської Республіки, про яке в ГПУ заявили, що воно «неякісне і не горить у вітчизняних теплоелектростанціях». Про це «Українській правді» повідомив директор компанії Steelmont P. Сарайя.

За його словами, компанія отримала повний розрахунок від української сторони – компанії «Укрінтеренерго» – за п'яте і та шосте судно з вугіллям (обсяг поставки – близько 160 тис. т).

Разом з тим джерело в Міненерго повідомило «Українській правді», що п'яте судно з оплаченим вугіллям уже розвантажено на терміналах «ТІС» (Одеська обл.), а шосте зайде в порт Іллічівська 10 січня.

Ціна за 1 т вугілля в цій поставці – 80 дол. (ціна вугілля з попередньої поставки – трьох суден з ПАР – становила 86 дол./т). При цьому, за даними джерела, «Центренерго» направило на адресу голови Міненерго лист, що претензій за якістю одержуваного вугілля не має.

Також, за даними співрозмовника, інформація про поставку в Україну 100 000 т вугілля відповідає дійсності, «але до енергетичного вугілля не має ніякого відношення».

«Росія почала відвантажувати лише кокс», – повідомило джерело.

Раніше глава Міненерго В. Демчишин заявив, що вугілля «везуть з далекого зарубіжжя», однак не уточнив, що поставка планується з ПАР (*Економічна правда* (www.epravda.com.ua). – 2015. – 7.01).

ЕКОНОМІКА УКРАЇНИ В КОНТЕКСТІ СВІТОВИХ КРИЗОВИХ ТЕНДЕНЦІЙ

У 2014 р. інфляція в Україні становила 24,9 %. Про це повідомляє прес-служба Держстату.

Як зазначається, у грудні 2014 р. споживчі ціни зросли на 3 %.

На споживчому ринку в грудні ціни на продукти харчування та безалкогольні напої зросли на 4 %. Найбільше (на 25,7 і 14,4 %) подорожчали продукти переробки зернових та овочі.

За даними Держстату, ціни на алкогольні напої та тютюнові вироби підвищилися на 1,8 %, у т. ч. тютюнові вироби – на 2,1 %, алкогольні напої – на 1,3 %.

Зростання цін (тарифів) на житло, воду, електроенергію, газ та інші види палива на 1,3 % відбулося здебільшого за рахунок підвищення тарифів на опалення на 3,6 % та гарячу воду на 2,0 %.

«Предмети домашнього вжитку, побутова техніка стали дорожчими на 3,8 %, у т. ч. холодильники – на 5,3 %, плити – на 5,1 %, пылесоси – на 5 %, покриття для підлоги – на 4,7 %, пральні машини – на 4,4 %», – повідомляє прес-служба.

У сфері охорони здоров'я ціни підвищилися на 2,7 %, що насамперед спричинено зростанням цін на фармацевтичну продукцію на 3,7 %.

Також наголошується, що підвищення цін на транспорт загалом на 2,8 % пов'язано зі зростанням цін на автомобілі на 12,3 % і подорожчанням перевезень авіаційним транспортом на 6,4 % (*Економічна правда (www.epravda.com.ua). – 2015. – 6.01*).

Бюджет Украины в 2014 г. недополучил больше 36 млрд грн. В 2014 г. возмещено 43,3 млрд грн НДС.

В общий и специальный фонды государственного бюджета Украины за 2014 г., по оперативным данным Государственной казначейской службы, поступило 406,9 млрд грн – 91,8 % от планового показателя за этот период.

Недополучение доходов составило 36,3 млрд грн, сообщает Госказначейство.

Согласно оперативным данным Госказначейства, в 2014 г. в общий фонд госбюджета поступило 354 млрд грн (94,8 % суммы, предусмотренной бюджетной росписью на указанный период).

Недопоступления в общий фонд госбюджета за отчетный период составили 19,6 млрд грн.

Государственной фискальной службой Украины не обеспечен сбор в общий фонд государственного бюджета на сумму 19,7 млрд грн (при плане 334,8 млрд грн в бюджет поступило 315,1 млрд грн, или 94,1 %), в том числе

налоговими органами не обеспечен сбор на сумму 15,9 млрд грн, таможенными органами не обеспечены поступления на сумму 3,8 млрд грн.

В специальный фонд госбюджета в 2014 г. поступило 52,9 млрд грн (76 % суммы, предусмотренной бюджетной росписью на указанный период). Недопоступления в специальный фонд составили 16,7 млрд грн.

Также сообщается, что в 2014 г. возмещено 43,3 млрд грн НДС (84 % плана) (*Минфин.com.ua* (<http://minfin.com.ua>). – 2015. – 5.01).

Цены производителей в Украине за год возросли почти на 32 %. При этом в декабре цены в промышленности Украины остались без изменений

С начала года рост цен производителей достиг 31,8 %. Об этом сообщает Государственная служба статистики.

При этом в декабре 2014 г. – после скачка на 4,2 % в ноябре – цены в промышленности Украины остались без изменений.

Согласно ее данным, рост цен в перерабатывающей и добывающей промышленности соответственно на 2,1 и 1,7 % был скомпенсирован удешевлением электроэнергии на 6,9 %. В то же время прогнозная оптовая рыночная цена, устанавливаемая регулятором НКРЭКУ, в декабре возросла на 4,5 %.

Как сообщалось, цены в промышленности Украины в 2013 г. возросли на 1,7 % по сравнению с 0,3 % в 2012 г. (*Минфин.com.ua* (<http://minfin.com.ua>). – 2015. – 8.01).

Підприємства заборгували «Нафтогазу» 13 млрд грн.

Станом на 5 січня 2015 р. сумарна прострочена заборгованість підприємств ТКЕ, ТЕЦ та прямих промислових споживачів перед НАК «Нафтогаз України» становить 13 млрд грн. Про це йдеться у повідомленні «Нафтогазу».

Як зазначається, порівняно з минулим тижнем заборгованість зменшилась на 1,5 млрд грн. «Борг підприємств ТКЕ та ТЕЦ за природний газ, використаний для виробництва теплової енергії, становить близько 78 % від загальної суми заборгованості, борг ТЕЦ за природний газ, використаний у виробництві електроенергії – близько 12 %, борг прямих промислових споживачів – близько 10 %», – ідеться в повідомленні.

ПАТ «Київенерго» повністю розрахувалося за спожитий природний газ. Найбільшим підприємством-боржником (за винятком підприємств, які перебувають у зоні АТО) залишається ДП Криворізька теплоцентраль, борг якого становить 879 млн грн.

«Сумарна прострочена заборгованість перед НАК «Нафтогаз України» підприємств ТКЕ та ТЕЦ за природний газ, спожитий для виробництва теплової енергії, складає 10,2 млрд грн, з них за 2014 р. – 2,7 млрд грн. За минулий тиждень заборгованість зменшилась на 1,5 млрд грн», – повідомляє прес-служба (*Економічна правда* (www.epravda.com.ua). – 2015. – 6.01).

Україна знизилла видобуток вугілля на 22,4 %.

За оперативними даними вугледобувні підприємства України у 2014 р. знизили видобуток рядового вугілля на 22,4 % порівняно з 2013 р. – до 64,976 млн т. Про це повідомило джерело в Міністерстві енергетики та вугільної промисловості, передає «Інтерфакс-Україна».

За даними джерела, видобуток коксівного вугілля в минулому році впав на 32,1 % – до 16,109 млн т, енергетичного – на 18,5 %, до 48,866 млн т.

Вугледобувні підприємства, що входять до сфери управління Міненерговугілля, у 2014 р. знизили видобуток на 26,6 % – до 17,726 млн т, видобуток коксівного вугілля скоротився на 31,9 % – до 4,602 млн т, енергетичного – на 24,5 %, до 13,124 млн т.

У грудні 2014 р. видобуток вугілля впав на 54,5 % порівняно з груднем 2013 р. – до 3,429 млн т, у тому числі коксівного на 72,8 % – до 563,2 тис. т, енергетичного – на 47,6 %, до 2,865 млн т (*Економічна правда (www.epravda.com.ua). – 2015. – 8.01*).

Украинский рынок новых легковых авто в Украине в 2014 г. составил 97,02 тыс. ед., что в 2,2 раза меньше, чем в 2013 г. (213,3 тыс. ед.), сообщает ассоциация «Укравтопром».

«Таким образом, как и прогнозировалось ранее, уровень реализованного платежеспособного спроса на новые автомобили в минувшем году оказался наименьшим с 2002 г.», – отмечается в сообщении на сайте ассоциации.

По ее данным, наиболее востребованной автомобильной маркой 2014 г. на украинском рынке была Toyota, первичные регистрации которых составили 10,296 тыс. (в том числе за счет поставок автомобилей МВД за «киотские» средства), что, однако, на 33 % меньше, чем годом ранее.

Второй по популярности автомаркой среди украинцев была китайская GEELY – 9,365 тыс. ед., из которых более 7 тыс. собраны в Украине (на Кременчугском автозаводе, прекратившем работу по решению собственников). Падение продаж этих авто к 2013 г. составило 43 %.

Третья позиция – у ЗАЗа с продажами 7,908 тыс. авто (на 55 % меньше) и долей 8 %.

«Стоит отметить, что за прошлый год на внутреннем рынке было продано 27,6 тыс. новых легковых автомобилей, произведенных или собранных в Украине, что составило всего 28 % от всех продаж в этом сегменте», – подчеркивается в сообщении.

По данным «Укравтопрома» за последний месяц года в Украине продано 7,629 тыс. авто – на 12 % больше, чем в ноябре, но на 55 % меньше, чем в декабре 2013 г.

В конце минувшего года ассоциация также сообщала, что по ее предварительным прогнозам, продажи коммерческих автомобилей в 2014 г. сократились более чем вдвое по сравнению с «депрессивным» 2013 г. – до 7

тыс. ед., а продажи автобусов также упали почти вдвое к 2013 г., когда было продано 3,179 тыс. ед. (*Минфин.com.ua* (<http://minfin.com.ua>). – 2015. – 6.01).

Крупнейший украинский банк ввел ограничения на оплату карточками.

ПриватБанк вводит временные ограничения на осуществление отдельных транзакций с конвертацией гривни.

Существенные различия между официальным курсом гривни и ее рыночным курсом к иностранным валютам вынудили ПриватБанк ввести временные ограничения на осуществление отдельных транзакций с конвертацией гривни, а также использовать для других транзакций с конвертацией специальный карточный курс. Об этом на своей странице в Facebook написал Д. Дубилет, директор по информационным технологиям в ПриватБанке.

«Некоторые иностранные магазины при оплате с гривневой карточки конвертируют гривни в валюту на своей стороне (по моей оценке, число таких операций составляет около 1–3 % от общего количества). До конца прошлого года это приводило к тому, что все украинские банки теряли на этом миллионы гривен ежедневно, продавая валюту по заниженному курсу», – пишет он.

По его словам, в начале этого года в процессинге банка были изменены настройки, из-за которых банк терял деньги на таких конвертациях. По словам банкира, в связи с этим банком было принято решение запретить любые транзакции, при которых конвертация гривни в валюты происходит на стороне магазина (*Минфин.com.ua* (<http://minfin.com.ua>). – 2015. – 5.01).

Падіння цін на нафту призвело до дефляції в Єврозоні.

Порівняно із січнем минулого року ціни впали на 0,2 %. Дефляція, швидше за все, призведе до подальших заходів стимулювання економіки з боку Європейського центробанку. Про це йдеться в даних Євростату, передає Російська служба ВВС.

Негативні показники були спричинені в основному зниженням цін на енергоносії через падіння вартості нафти. У грудні вони були на 6,3 % нижче, ніж рік тому.

Якщо не враховувати ціни на енергоносії, то в грудні інфляція в Єврозоні становила 0,6 %, таким же був цей показник у листопаді.

Ціни на продукти харчування, алкоголь і тютюнові вироби за рік майже не змінилися: у листопаді зростання становило всього 0,5 %.

Вартість послуг, порівняно з листопадом 2013 р., зросла приблизно на 1,2 %. Дефляція спостерігається в країнах Єврозони вперше після фінансової кризи 2009 р. (*Економічна правда* (www.epravda.com.ua). – 2015. – 8.01).

Уровень безработицы в Италии достиг исторически рекордного показателя, составив 13,4 % трудоспособного населения, пишет «Прайм».

Как сообщает Национальный институт статистики ИСТАТ, это абсолютный рекорд, преодолевший наивысшие показатели, зарегистрированные в 1977 г.

Распространенные данные соотносятся с ноябрем прошлого года, когда число безработных достигло 3,45 млн человек, что на 1,2 % больше, чем в октябре.

Наивысшего исторического показателя достиг и уровень молодежной безработицы, составив 43,9 %.

В конце года итальянский парламент одобрил закон, нацеленный на создание более благоприятных условий на рынке труда. Тем не менее, этот документ вызвал непримиримый протест национальных профсоюзов (*Минфин.com.ua (<http://minfin.com.ua>). – 2015. – 7.01*).